

ELŐFIZETÉS

NYELYBEN:
Egy évre 24 korona.
Egy hétre 2 korona.

VIDEKEN:
Egy évre 28 korona.
Egy hétre 2 k. 40 f.

HIRDETÉSEK:
6-hasábos petit betű egy sor 20 fill.
Minden következő sor 16 fillér.

Nyomtatási díj 40 fillér.

ARADI KÖZLÖNY

POLITIKAI NAPILAP.

SZERKESZTŐSÉG:

Aradi és csanádi egyesült
vasutak palotájában.
TELEFON-SZÁM: 357.

KIADÓHIVATAL:

Aradi Nyomda Részvény-
Társaság.
József főherceg-ut 22. sz.
TELEFON-SZÁM: 151.

Arad, 1900.

FELELŐS SZERKESZTŐ:
Stauber József.

Vasárnap, december 16.

Mai számunk főbb közleményei:

- Vesérezik: Iparfejlesztés és pártolás.**
Irta: Hegedüs Sándor.
- Egyetemet Aradnak!**
A képviselőház ülése.
Tisza Kálmán.
Egyről-másról. Irta: Vay Sándor gróf.
- A gyűlöletes bürok.**
Elővétel nem uszora.
Kedvező — kedvezőtlen.
Szódavizgyár a borspincében.
Órültek a vonaton.
Ingyen kenyér, amit muszáj megenni.
Képviselők az államfogházban.
Margit királyné menhelye.
A jubiláló sílharmonikusok.
A Krivány-ügy végtárgyalását elhalasztották.
Kinából hazatért aradi fő.
Gazdasági-egyleti ülés.
Tárcza: Hűség. Irta: Martos Ferencz. — **A magyar ipar titka.** Irta: Hegedüs Sándorné. — **Kurucbecsület.** Irta: Lámpérth Géza.
Régény-Csarnok: A szürke asszony. Irta: Sudermann H. Fordította: Hellerné-Oláh Margit.

Iparfejlesztés és pártolás.

Irta: Hegedüs Sándor,
kereskedelmiügyi miniszter.

A hazai iparfejlesztésben sem a törvényhozás, sem a kormány, sem hatóságok és testületek ki nem térhetnek mindennapi feladataik lelkiismeretes, pontos teljesítése elől.

De ha e tényezők mindent elkövetnek is e téren, mit a rendelkezésükre álló eszközök és a törvényes, tényleges viszonyok

megengednek; távolról sem tehetnek annyit és érhetnek el oly eredményt, mint a közönség pártolása.

Nem kell ennek erőszakos, jogtalan, vagy illetéktelen formát és irányt adni; nem szabad ennek izléséről, igényeiről és takarékosági szempontjairól lemondani vagy ezeket korlátozni.

Ez nem emelné az ipart.

Ellenkezőleg, ezeket a követelményeket kell a magyar iparossal szemben is érvényesíteni, csak így lehet azt emelni.

De viszont, nem szabad megtagadni attól a megrendelést, a fogyasztást; nem szabad azt ignorálni, annyiban és ott, a mennyiben és ahol ama körülményeknek megfelel.

Ez nem áldozat, sem izlésben, sem pénzben; ez természetes kötelesség, a mely elől kitérni nem szabad.

És ha a magyar társadalom ezt felfogja, ezt pontosan teljesíti; ha követelőleg lép föl ugyan a magyar iparral szemben izlés és ár tekintetében, pontosságra és jó munkára nézve; de ha ezeknek megfelel, akkor pártolja is azt: ez esetben nemcsak anyagi, de erkölcsi és értelmi tekintetben is emeli az ipart, azt szilárd alapon fejleszti és életképesé teszi.

Csak erre kérem a magyar közönséget!

Egyetemet Aradnak!

Arad, december 15.

Régi nóta; talán már el is felejtettük volna, ha minduntalan, minden egyes közgazdasági, közigazgatási vagy kulturális mozgalom alkalmával újra és újra füllünkbe nem csengene, ha minden léptenyomon ismételve nem volnánk kénytelenek tapasztalni, meggyőződést szerezni arról, hogy Arad még mindig a mostoha gyermek, a hamupipóke ott, ahol az országos intézmények helyeit megjelölik, hol az egyes vidéki városokat azok méltányos óhajainak figyelembe vételével az osztó igazság szerint támogatják, emelik, fejlesztik.

Volt idő, a midőn — talán másként volt? nem, hanem — a midőn még nem tudtunk beletörődni ezen mellőztetésünkbe, a midőn még nagy és erős deputációkat szerveztünk egy királyi tábla elnyeréseért, egy vashíd építéseért, a midőn reménykedtünk egy képezde-épület emelésében, egy állami felsőbb leányiskola feállításában, vagy egy dohánygyár idetelepítésében. A deputációk — egy kis megróvási kaland leszámításával — baj nélkül tértek vissza, a remények pedig vízzé váltak, szétfolytak, mint tavaszonként a tél jege, hava. Azóta mintha beletörődtünk volna a sorsunkba, szó nélkül néztük mint állítottak fel országszerte kir. állat-egészségügyi felügyelőségeket, hadapródiskolákat; mint kaptak ilyeneket hozzánk

TÁRCZA.

Hűség.

— „Balassa Bálint”-ból. —
Irta: Martos Ferencz.

Hűség? Csak fogalom. Ha néha tán
Hűtlen vagyok: magamhoz hű csupán.
Madár a fákon nem száll ágról ágra?
Vadméh a réten virágról virágra?
Eperfa eprét egynek nyújtja csak?
Egy vándor szomját oltja a patak?
Csillagsugárt is foghat el magának?
Ki mondhat egy szép asszonyt asszonyának
Örök időkre? Hűség! Léha szó.
Erdő, mező, nap, hold nem változó?

Más eggyel is beéri, — énnekem
Kevés mindnyájatok: az egész női nem.
Rajongva hódolok mindennek, a mi szép
S nem reszket a kezem, ha egy rózsát letép.

A magyar ipar titka.

Irta: Hegedüs Sándorné.

Hogy a magyar iparcikknek és terményeknek milyen tekintélye van a külföld előtt, mutatják a párisi kiállításon nyert kitünteté-

sek, számra nézve: grand prix 145, aranyérem 240, ezüstérem 360; s ezeken kívül bronzérmek és elismervények.

Igy egész nyugodtan bizhatunk a magyar iparban, hogy megállja helyét, még a külföld előtt is, több bátorsággal vehetjük a honi gyártmányt.

Meg vagyok győződve, hogy a külföld ezen elismerése nagy lendületet fog adni a magyar iparnak, mert a magyar munkás nagyon tanulókéony, könnyen és gyorsan elsajátít minden szépet, csak alkalom kell, hogy lásson és tapasztaljon.

A legutóbbi párisi világkiállítás minden szakban elég anyagot nyújtott arra, hogy a ki látta, fogalmat szerezhett magának az ipar fejlesztésére.

A magyar munkások gyors felfogásuk és kézi ügyességük által sok izlést és tartós munkát produkálhatnak.

De legyen szabad a magyar iparost kérnem és figyelmeztetnem, hogy mi a magyar iparos főhibája, a mi által nagyon sok bajt okoz magának: *a szava be nem tartása.*

Első sorban szokják meg az iparosok azt, hogy ha valaki bármit megrendel, azt a ki-mondott napra, sőt órára pontosan szállítsák.

Nálunk ez a legnagyobb hiba. Ezt csekélységnek tekintik, pedig az üzlet-embernek arra kell törekednie, hogy a mit nála megrendelnek, azt pontosan szállítsa s ne kelljen a vevőnek hétszámra sürgetni, mert ha a vevő ezt megtudja, elmegy oda, a hol gyorsan és jól szolgálják.

Velem is megtörtént, hogy *juniusban* megrendeltem egy függőlámpát és sok utánjárás után csak *decemberben* kaptam meg.

Mindenkinek, akinek üzleti összeköttetései vannak, legyen a szótartás üzleti tőkéje.

Mielőtt megigérik a szállítás napját, gondolják meg jól, s csak akkor határozzák meg, mikorra készíthetik el a megrendelt tárgyat.

Iparosaink meg lehetnek győződve, hogy a közönség sokkal szivesebben veszi a portékájukat, ha pontosan számíthat a kijelölt napra, a megrendelt tárgyra; mintha heteken át kell szaladgálnia, míg megkapja azt, a mit kíván.

Egyébként ily esetekben az iparos is meg-unja a sok sürgetést, nem dolgozza ki figyelemmel, csak siet mielőbb összeütni, hogy haza szállíthassa.

Az ily munka után se nem tartós, se

képezt jelentéktelen kis városok, Arad azonban még csak szóba se jött. A beruházási kölcsön legutóbbi tárgyalásánál a magyar folyam-szabályozások utópiája is föl idéztetett, kilátásba lett helyezve még a Körösök hajózhatóvá tétele is, csak a Marosról hallgattak, pedig több mint 40 év előtt járt gőzös Szegedtől Aradig.

De hát a panasz se használ többet most, mint régebben a tett, mert annak se volt eredménye. Hogy mégis kitört belőlünk a keserűség, annak okául az szolgál, hogy most ismét sokat irnak a lapok egy rendkívüli fontosságú kulturintézmény felállításáról, sőt mozognak is érte és miatta imitt és amott is, csak *Aradról* hallgatnak és az aradiak hallgatnak.

Az ország valamelyik vidéki városában felállítandó *harmadik egyetemről* van szó, mely most már a nemzeti nevelés érdekében is sürgősen szükséges, miután a budapesti egyetem a polyglott főváros internacionális erkölcselenségének fertőjében elvesztette a hagyományos magyar nemzeti jelleget, és a szellem, az eszmék szabadságára törő virtus helyett a stéberség, osztálygöng és fajgyűlölet burjánzott föl benne.

Ha olvassuk a közleményeket, terveket, mozgalmakat, melyek a felállítandó egyetem érdekében napvilágot látnak, jóformán minden nevezetesebb várost az aspiránsok soraiban találunk, de hogy Arad csak távolról is kombinációba jönne, annak nyomát se látjuk.

Egy fővárosi esti lap egyik legutóbbi számában hosszú cikket közöl azon mozgalmakról, melyek *Pécsett* egy katolikus és *Debreczenben* egy protestáns egyetem alapítását célozzák és felemlíti a már meglevő és még megszerezhető föltételeket, a melyektől az eszmének megvalósítása függ.

Szomorú jele az időnek, és nagy szégyenségi bizonyítványa a bucsuzó XIX. század koldus voltának, hogy furfangos találmányai mellett más szellemi kincset nem hagyott örökül, mint a sötét, türelmetlen, gyűlölködő *felekezetiességet*. Ime a nagy forradalom és a 48—49-iki év népharczainak vérözöne mit növeszt e sivar gömb talaján a XX-ik századnak: *feleke-*

zethez kötött tudományt, katolikus igazságot protestáns igazságot!

De nemcsak Pécs és Debreczen mozognak. A *Szegedi Napló* tegnapi száma hevesen támadja a szegedi városi tanácsot, hogy a *szegedi egyetem* tárgyában hozzá még 14 hónap előtt beadott memorandumot csak most veszi tárgyalás alá és csak most küldi fel azt sürgősen egy deputáció élén a miniszter elé. De hát *tárgyalás alá veszi és felküldi*, t. i. Szeged városa a *szegedi egyetem* érdekében készített memorandumot. Mert ott akadtak emberek, a kik az egyetem ügyében memorandumot készítettek és akadt egy deputáció, mely azt most felviszi.

Az egyetemi városok szerepére természetesen *Kassa* is készséggel vállalkozik. A „Felső-Magyarországi Közlöny“ ugyancsak tegnapi számában egy cikksorozatot kezd, melynek elsejében elmondja, hogy a társadalmat rákényszeríti egy vidéki egyetem felállítására „*nemzeti és erkölcsi nagy érdekeink megóvásának kötelessége*“ és dicsérve említi föl, hogy mily élénken foglalkoztatja *Kassa* törvényhatóságát a *kassai egyetem* visszaállításának ügye.

Nos, ha van hely az országban, a hol úgy a magyar nemzeti eszme érdekében, mint a város jelentőségénél és fekvésénél fogva a *harmadik egyetem* felállítása indikálva van, úgy bizonyára Arad az, és pedig annyival inkább, mert ez a város az, a melyért a kormány eddig a legkevesebbet tett kulturális intézmények dolgában.

De csak itt is beteljesedik a közmondás igazsága: „*Néma gyerekeknek az anyja sem érti a szavát.*“ Hát még a mostoha anyja!?

A képviselőház ülése.

— Az Aradi Közlöny távirati tudósítása. —
Budapest, december 15.

Az öreg *Madarász Józseffel* megtörtént ma az a malőr, hogy megkészt. Tíz óra helyett 11 órakor jött. Azt tapasztalta ugyanis, hogy a Ház 11 előtt úgy se igen szokott együtt lenni, minek tehát hasztalan időzni a Házban. És így történt, hogy a mikor ma *Perczel Dezső* meg-

nyitotta az ülést, nemcsak hogy nagyon kevesen voltak jelen, de még *Józsi bátyánk* sem. A függetlenségi pártiak körülnéztek, keresték szemükkel, futárral, nem volt sehol.

Erre meggondolta magát *Rátkay László* és mert törvény-törvény, ő jelentette be a Háznak, amikor éppen szavazni kellett volna:

— Nem vagyunk határozatképesek t. Ház!

Az elnök megolvastatta a jelenlevőket, bizony még 50-en sem voltak itt, mire az ülést felfüggesztette. Ekkor jött *Madarász bácsi* és fejszóvalva látta, hogy még mindig nem nyitották meg az ülést. Csak akkor kezdett irigykedni, a mikor megtudta, hogy már fel is függesztették az ülést.

— Ezt sohasem fogom megbocsátani magamnak — mondogatta egyre.

Egyébként az ujonczok megajánlásáról szóló javaslatot tárgyalták, amely ellen *Pichler György* csattogott kegyetlenül komikus pátoszszal. Gesztikulált, ágált és körül mindenki nevetett, vagy legalább is mosolygott.

A miniszterelnök és *Gromon* államtitkár válasza után a javaslatot elfogadták és áttértek a kisebb tárczák tárgyalására. Az udvartartás kérdésénél *Rátkay László* beszélt minden hatás nélkül.

Részletes tudósításunk a következő:

A Ház határozatképtelen.

Elnök: Perczel Dezső:

A kormány részéről jelen vannak: Széll Kálmán miniszterelnök, Lukács László, Cseh Ervin és Wlassics Gyula miniszterek.

Az ülés megnyitása után

Neményi Ambrus előadó betérjeszti az ország némely vármegyeiben fenyegető inség megelőzése és enyhítése céljából elrendelendő közúti munkák költségeinek fedezéséről szóló javaslatot.

Sámuel Lázár előadó betérjeszti a konzuli illethekekről szóló javaslatra vonatkozó jelentéseket.

Wlassics Gyula kultuszminiszter két jelentést terjeszt be a tanítói nyugdíjalapokról

A Ház ezután harmadszori olvasásban elfogadta az *indemnítást*.

Nyegre jegyző olvassa az ujonczprovizoriumról szóló javaslatot.

Elnök kérdi, elfogadja-e a Ház? Igen, vagy nem?

Rátkay László bejelenti, hogy a Ház nem határozatképes.

Elnök megolvastatja a jelenlevőket, mire a jegyzők jelentik, hogy a Ház tényleg nem határozatképes.

Elnök az ülést 15 perczre felfüggeszti.

nem szép, az iparos pedig elveszti a vevő bizalmát.

De ha az iparos észszerűen osztja be munkáját, úgy nyugodtan elkészíthet minden megrendelést, mégpedig jól és a mi fő: a megígért időre.

Higyjék el, ha e tanácsomat megfogadják, föllendül a magyar ipar, mert a fogyasztó meggyőződik arról, hogy a mit *ittthon* megrendel, azt éppen oly szolidul, izléssel és pontos kiszolgálással kapja meg, mint a külföldön.

Ez a titka a külföldi iparosoknak: a fogyasztók iránti *figyelem, előzékenység és szó-tartás!*

Ajánlom a magyar iparosoknak, hogy jegyezzék föl ezt a három szót üzleti könyvükbe.

Meglássák, hogy meg fogja hozni a maga gyümölcsseit!

Kuruczbecsület.

Irtá: Lampérth Géza.

Szép két szál legény volt a két Berzeviczy fiú: Lajos és Tamás. A kuruczvitézek legszebbjének, legjavának, Rákóczi palotás testőrezredének daliás hadnagya vala mind a kettő. Ugy szegről-végről atyafiak is voltak, de két édes

testvér jobban nem szeretheti egymást, mint ahogyan ők szerették. Lajos, az ifjabbik, felette tüzes, vérmes legény volt, ellentmondást semmi szint alatt nem tűrő, ha vélt igaza mellett kardoskodott. Össze is kocczant bajtársaival gyakorolta, de Tamás nyugott okossága mindig mellette volt s szép szerével elsimitá dolgát. Az ő szavára úgy meghunnyázkodott a rakoncátlan nyakas fiú, mintha csak az édesanyja szólt volna hozzá szelid feddésel.

Annál nagyobb volt a csudálkozás, midőn egy szép napon hire futott az ezredben, hogy a két jóbarát hevesen összeütközött és engesztelhetetlen haraggal vált el egymástól.

A palotásistek hitetlenül csóválták fejüket eleintén.

— Nem lehet az, nem lehet. Előbb jut a labanczlélek a hetedik menyországba, mitssem hogy azok megbántsák egymást . . .

Am a kósza hír erősen tartotta magát. A beavatották már azt is rebesgették, hogy asszony van a dologban . . . Az pediglen veszedelmes portéka és Éva szép anyánk óta minden kárhozatnak kútfeje . . .

Már azt is suttogták, nagy titokban, hogy bajvivásra kerül a sor.

Nagy titokban mondtam, merthogy a kurucz „hadi regulamentum“-oknak „az egymást kihívról és bajvivásról“ a fenkölt gondolkozásu fejedelem bölcsessége folytán kérlelhetetlenül szigorú paragrafusá vala. Kuruczbecsületen ha

csorba esett, más módja van annak: ahogyan azt ki kellett köszörülni!

Tudta ezt nagyon bölcsen jó Tamás vitéz is. Es a szomorú eset után — mert bizony az valóssággal megesett — raportra méne iziben felséges urához, a vezérlő fejedelemhez. Hivatá az tüstént Lajos urfit is, aki első föllobanásában — abban is igaza volt a fámának — fringiját csörtetve, mindegyre a bajvivást emlegette.

Katonás diszben ott állt a két dalia a hadur itélőszéke előtt. Nyugodt méltósággal Tamás, a sértett — és durczás haraggal Lajos, a sértő.

Rákóczi Tamást hívta először szóra.

— Ugy volt, felesges uram — vette föl a szót Tamás vitéz — hogy az este éjszai nyugodalomra térés előtt együtt borozgatánk szép csöndesen sátrunkban. Csak úgy kettesben, mint rendesen, én meg Lajos bajtársam. Elbeszélgetünk egyről-másról és szó esett Seeliger-ről is, a vakmerő labanczkapitányról, aki harmadizben szökött meg az imént az érsekújvári erősségből . . .

— Csudálatos jelenségek közepette . . . fehér kísértet segítségével . . . mint a jelentés mondja — vágott közbe gunyosan a fejedelem.

— A jelentés így szól, igen — folytatá Tamás — hitelt adván amaz együgyü babonástól legény szavainak, aki azon éjszaka istrázsát állt vala a bástyán. De éppen ezzel kezdődék ami kázusunk is, felesges uram. Erről a „fehér kísértet“-ről volt szó éppen, amikor Lajos bajtárs közbevágott: „No most már én is elhiszem,

Szünet után a Ház megszavazta végre az ujonczprovizóriumot is.

A jövő évi ujonczok.

Pichler Győző: A miniszterelnök tegnapi megleczkéztetése nem Rátkayra, hanem reá (Pichlerre) vonatkozott. De az izléstelenséget visszautasítja. A 14. §-ra vonatkozólag hivatkozik a tudományos és politikai irodalomra, a mely perhorreskálja tulnyomó részt a 14. §. törvényes jogerejét. A függetlenségi párt nevében kijelenti, hogy a javaslatot visszautasítja. (Helyeslés a szélbalon.)

A közös hadsereg fogalma ellenkezik összes törvényeinkkel. Erőszakos félremagyarázással csinálták meg a közös hadsereget, mely ellenkezik még a *pragmatikai* szankcióval is. (Derűtség.) Hogy önálló nemzet volnánk, az csak *hipokratizmus*. (Derűtség.) E hadseregből ki van tiltva a nemzeti nyelv és a nemzeti lobogó. A szózat érzelmei mellett a Gotterhaltet kell hallgatniok.

Rátkay László: A hazaszeretetre kimondották, hogy mesterség.

Pichler: Szól még az elszomorító öngyilkosságokról és végül ismétli, hogy a javaslatot nem fogadja el. (Helyeslés a szélbalon.)

Szell Kálmán miniszterelnök kijelenti, hogy a tudósi szónokaival szemben többször kijelentette, hogy velük szemben megmarad a közös védelem alapján, a mely igenis törvényeinkből folyik. Itt az a kérdés, hogy megszavazza-e a Ház az ujonczokat, vagy megtagadja. A mi a 14. § illeti, ne féltse őt Pichler. Azokat a rendelkezéseket, a melyekhez a parlamentek beleegyezése szükséges, mint pld. a vámszerződés megkötése, a 14. § alapján nem intézi el, mert ahhoz, nem a reichsrath külön törvényei, hanem a 67-iki kiegyezés feltételei szükségesek. (Helyeslés jobbról.) A javaslat elfogadását kéri.

Major Ferencz a hadseregben előfordult öngyilkosságok okait kutatja. Ezekről részletesebb kimutatást kér.

Gromon Dezső honvédelmi államtitkár előadja, hogy a katonai büntetőtörvénykönyvet igenis csinálják nagy körültekintéssel, gondnal, de épen, mert óriási munkát igényel, azért készül lassan. Különbösen Hanskari tábornokhadbíró kezében van a tervezet. Az öngyilkosságokra vonatkozólag fájdalommal jelenti ki, hogy azok a honvédségnél állandóan emelkednek, a közös hadseregnél a viszonyok valamivel kedvezőbbek. Az öngyilkosságok azonban nem a durva bánásmód miatt szaporodnak, hanem ez már mánia és benne fekszik a korban. Szól még az egyéves önkéntesekről, a kiknek az a %a, a mely a tisztí vizsgát leteszi, mindinkább növekedik. A javaslat elfogadását kéri (Élénk helyeslés jobbról.)

A Ház a javaslatot általánoságban elfogadta.

A *részletes* tárgyalás során

Pichler Győző felhossa, hogy egy önkéntességi vizsga után egy tábornok megsemmisítette a vizsgálatot és az új vizsgálaton sorra buktatta az önkénteseket. E vizsgát azonban megsemmisítették.

Gromon Dezső államtitkár: Hiszen akkor igazságtalanság nem történt.

A ház ezután elfogadta részleteiben is a javaslatot és a honvédelmi jelentéseket.

Következett az 1895. L. t. cz. hatályának meghosszabbításáról szóló javaslat.

Pulszky Ágost előadó elfogadásra ajánlja a javaslatot, mely a bélyegkedvezmény meghosszabbításáról szól.

A Ház a javaslatot elfogadta.

Kiseb tárczák.

Rátkay László az udvartartás tételénél a főherczegek nyilvántartását követeli. Minden állás Magyarországon képesítéshez van kötve, csak a király állása nem. (Derűtség.) Azért szükséges a nyilvántartás betérjesztése. Miért ad Magyarország 4 és fél milliót civilistára? Nem a király megélhetésére, mert hiszen a királynak igen kevés kell, hanem a magyar udvartartásra adjuk. A királynak, mint nemzetnek egyaránt érdeke, hogy teljes magyar udvartartás legyen és a főherczegek is itt időzzenek. A magyar udvartartásra szívesen megszavazza e tételt. (Helyeslés.)

Elnök a vitát bezárja.

Szell Kálmán miniszterelnök: A trónörökös kérdését világosan szabályozza a pragmatika szankció. Elismeri, hogy egyaránt érdeke királynak és nemzetnek, hogy a király többet időzzék itthon. A mióta dicsőült királynéknak meghalt, a király háromszor volt hosszabb ideig itt, mert szeret itthon lenni. Ha a kir. palota teljesen elkészül, a főherczegek is többet fognak ide járni. A királynak is szándéka még hosszabb ideig lenni nálunk Budapesten. (Általános élénk helyeslés.)

A tételt elfogadták.

Lukács Gyula pártja nevében a közös kiadások ellen tiltakozott.

Lakatos Miklós kifogásolja a Bach-kori nyugdíjakat, melyeket még mindig fizetnek.

Lukács miniszter megjegyzi, hogy ez a 68-iki törvényből következik.

Komjáthy az államadoságok ellen beszélt. Hétfőn az inségesekre vonatkozó törvényjavaslatot tárgyalják s folytatják a budget-vitát.

TÁVIRATOK.

A kínai háború.

London, decz. 15. A *Times*-nak jelenti tokiói tudósítója: A japán kormány és a japán nép őszintén óhajtja Kína békéjét

között viadalra való hívása országunk törvénye szerint tilalomban lévén, senki egymást ki ne hívja, hanem ellenségen mutassák meg maguk vitézségét, hogy abból tessék meg: ki s melyik a jobb közülök? . . . Egymás ellen pedig kimenvén: mind a két fél érdeme szerint való büntetését fogja venni, vagy aki életben marad is, — meghal!

Tiszteletteljes néma főhajtással és katonás köszöntéssel távozott a két dalia. Jobbra tért az egyik, balra a másik, várván ki-kí a további kegyelmes parancsot.

Nem késett sokáig. Lajos hadnagy másnap már utban volt Károlyi Sándor tábora felé, amint az ordre diktálta. Egy levél is ott volt a tarsolyában, amelyikben a vezérő fejeelem meghagyá és parancsolá a generálisnak, hogy mivel Berzeviczy Lajos testőrnagy „maga társát méltatlanul megsérté: állítsa őt a tábornok az ellenség előtt veszedelmes helyre. Hadd mutassa ki ott vitézségét és addig vissza se bocsássa, míg vagy németet nem vág, vagy sebet, vagy rabot nem hoz és becsületét ily módon helyre nem állítja.”

Alig két hét múltán már visszatért Lajos vitéz. Három németet hozott, meg egy hatalmas sebet a homlokán.

Ezt a sebet Tamás, a vezérő fejedelem és az egész tisztikar színe előtt megcsókolta. Így lőn szent újra a békeség és tiszta a kuruczbecsület!

és jólétét előmozdítani és területi épségét megóvni. A mi Oroszországnak Koreában való eljárását illeti, nincs ok arra a föltevésre, hogy Japán azért megváltoztatja óvatos, várakozó politikáját. Hogy Japán igazán kívánja Kína föntartását, azt legjobban bizonyítja a német-angol egyezményhez való gyors és föltétlen csatlakozása.

Elfogott lapszerkesztő.

Madrid, decz. 15. *Pais-t*, a Journal Liberal igazgatóját letartóztatták, magát a lapot pedig elkobozták. Az eset valószínűleg szóba kerül a kamarában.

Kréta szigete

Konstantinápoly, decz. 15. A porta újra utasította külföldi képviselőit, hogy *György* görög herczegnek, Kréta főbiztosának lépéseiről és a hatalmasságok maguktartásáról jelentést tegyenek. Az eddigi hírek szerint György herczeget sem Oroszország sem Anglia, sem Franciaország nem biztatta. Anglia kijelentette, hogy nem tűri a Földközi tenger egyensúlyának megzavarását, Franciaország kijelentette, hogy nem járul hozzá a herczeg javaslataihoz, Oroszország pedig ugy nyilatkozott, hogy nem óhajtja a statusquo megváltoztatását. Olaszország, ugy látszik, szintén így vélekedik. A földközi tengeri orosz hajóraj *Kharbrij* nevű ágyunaszádját rendelkezésére bocsátották a herczegnek Krétába való visszatérésére.

Tisza Kálmán.

(A hetvenedik születésnap.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Budapest, december 15.

Tizenöt évig volt az ellenzék vezére, tizenöt évig állott a magyar kormánynak élén, egy évtized óta küzd ott „közlegény”-sorban, a szabadelvűpárt első harczvonalában, pártjának nemes ideáljaiért. Ime, három fő epochája egy életnek, melynek holnap elkövetkező hetvenedik évfordulóját testben-léleken frissen ünnepli meg *Tisza Kálmán* és a mely életnek sok nagy alkotását, sok nemes munkáját hálálni, ünnepelni, holnap *Tisza Kálmán* elé járul a deputációk sora, a barátok csapata és a szabadelvűpárt erős, nagy tábora.

Visszatekintünk az ő politikai szereplésének közel félszázados időszakára, és csodálattal, tisztelettel nézünk ez idők harczainak, alkotásainak kimagasodó, élő héroszára, *Tisza Kálmánra*. Abban a három epochában viszatükröződni látjuk nemzetünk ujkorának viszontagságos, derűs-borus történetét, melynek szemlélése kevésbé ünnepélyes alkalmakkor is dagadó lelkesedéssel, az elért eredményekre büszke önérettel tölti el a magyar lelkét.

Az első epocha kezdete visszanyul azokba a komor napokba, mikor a végzet sötét keze nehezedett a nemzetre; harczban és ellenzéken voltak akkor legnagyobbaink és ime, alakjaik sorából felénk tekint a *Tisza Kálmáné*. Az ifju testét a magyar nemzetör dicső ruhája díszíti, de csak rövid ideig, gyenge szervezetű teste nem bírja a katonáskodás fáradsalmait, keres hát más teret, a hol szelleme erejével szolgálhatja a szent ügyet, és ott dolgozik mint alárendelt hivatalnok a kultuszminiszteriumban, Debreczenben. A nehéz korszak küzdelmeinek egész skáláján végigmegy azután, mint ellenzéki, egészen odáig, amíg nemcsak keresztültörnek az égboltozat felhőin az alkotmányosság suga-

hogy ördöge van annak a németnek, „Nincs ördöge, bajtárs, mondám én, csak asszonya van. Szerető, hüseges asszonya — angyala, ha úgy tetszik. mert az a „fehér kísértet”, aki éjnek évadán ott a bastyafokon megjelent, hogy Seeligert vakmerő csellel biztos a haláltól megmentse, senki más nem volt, mint a rab-labancz tulajdon felesége. A labancz-táborban tudja ezt már mindenki. Szerte kacagnak is a hires „kuruczvirtus”-on és a ruháját csókolják annak a hős asszonynak. Aminthogy meg is érdemli, épp úgy, mint az az ostoba tót ficzko az olomgolyóbist . . . „Mást érdemelne az a perszóna — lobbant föl erre Lajos — majd megmutatnám mit — csak a körmöm közé kerülne!” És ha te így beszélsz, Tamás — nem vagy igaz kurucz, labancz vagy, hazaáruló! . . . Dicső szavam nem az ellenséget illeté, feleltem nyugodtan, hanem a hős asszonyt, a halálnál erősebb szerelmet. Hirtelen itéletedért pedig elvárom, hogy megkövess. Nem szolt erre Lajos egy szót sem. Érthetetlen haraggal csak a kardjára ütött és elrohant . . . Én végeztem, felséges uram.

— Van-e neked is mondanivalód? — hangzott a kérdés Lajos vitézhez.

— Nincs. Így történt, felség! — volt a hátrózott válasz.

A vezérő fejedelem a hadi regulamentumok XVII. paragrafusát olvastatá most szekretáriusával Szólt vala e cikkely következőképén: „A duellum, avagy két embernek egymás

rai, hanem amíg az alkotmányosság keretein belül kiviva, biztosítva nem látja a nemzetnek ama jogait, amelyek multja és törvényel jogán megilletik.

Itt kezdődik a második epocha, változik a szín egy csapásra: Tisza Kálmán a kormány kebelében fejt ki munkáját és erejét. Minek írjuk le az ő másfélévtizedes kormányelnökségének jelentőségét, eredményeit? Ki ne tudná, ki ne gondolna a mostani ünnepi alkalommal lelkes érzéssel rá, hogy a magyar szabadelvűpárt megteremtőjének, Magyarország politikai kiforrása és kialakulása vezetőjének minden téren mennyit köszönhet az ország. Nehéz küzdelmeket vívott, dúló csatákat állt rindületlenül és kitartóan a zászlajára irt eszmékért, olyan hosszú időn át, amilyenre azóta nem volt kormány életében példa.

És a mikor nemcsak megalkotta, hanem megerősítette, és hosszú időkre biztosította a liberalizmus tündöklő jegyében alkotott művét, akkor a „generális” letette a vezér szerepét, egyszerű közlegényné állt, átadta a helyet az ugyanabban az irányban működő utódoknak, ő hűséges munkatársuk maradt, a többivel egy sorban. De nem pihenő volt az ő szemében még a harmadik epocha sem. Orhelynek tekintette, és fehér hajjal, kortól örnnyedt testtel bár, de ott állott helyén mindannyiszor, valamikor szavára, erejére szükség volt. Így áll ott most is és valahányszor szavát fölemeli, fegyverét megforgatja, a közlegényben még most is a generális erejét csodálják.

Micsoda irigylendő, változatos kaleidoszkopia az emlékeknek lehet az, a mely 70-ik születésnapján Tisza Kálmán lelkiszemei előtt elvonnul! De még ennél is mennyivel jólesőbb lehet az ő lelkének az a kép, mely a magyar politikában — a hol ő annyit küzdött és dolgozott — most elébe tárul. Látja a szabadelvűpárt erejét és csorbitatlan tekintélyét nemcsak a parlamentben, de az egész országban, és látja, mint gyarapítja az ország tekintélyét, állását a külföld szemében is. Ennél szebb, ennél megnyugtatóbb látványt nem kívánhat a bibliai kor határán egy férfiú, ki élete minden munkáját hasonló célokra szentelte. De a nemzetnek is ritkán jut szebb és lélekelőbb látvány, mint a mostani, amikor nagyok és kicsinyek, hatalmasok és gyengék, kormánypártiak és ellenzékiek, de generálisok és vezérek is meghajtják a zászlót egy — nagy közlegény: Tisza Kálmán előtt.

Egyről-másról.

(Munka nélkül. — Pénz és boldogság. — A nép éhezik. — Az érem másik oldala. — Divatos jelszó. — Művészeti élet.)

Az Aradi Közlöny számára írta:

Vay Sándor gróf.

Budapest, december 15.

Ezer meg ezer ember van munka nélkül. Valóságos rémület fog el bennüket, ha az úgynevezett munkaközvetítők előtt visz utunk s ott látjuk azokat a kopott, szennyes alakokat, a kiknek arczán éhség van és szemekben ádáz düh lángol. Düh minden ellen. A felsőbbség, a világrend, egy jobb kabát ellen, mert azt föltételezi a szegény *senki*, hogy a finom, angol kabátos ur zsebe tele van bankóval Szép, lány, suhógó bankóval, a melylyel mindent meg lehet vásárolni. Meleg szobát, meleg ételt. De talán még a gondtalanságot, a gyönyört, a szerelmet, a boldogságot magát is.

Mig haladok tova, az alászakadó szürke alkonyest homályában, mintha visszhangoznék lelkemben a rongyos, kótságszűrt ember gondolata: Talán magát a boldogságot is? Mert hiszen hány örületesen boldogtalan, lehetetlen helyzetnek lehet véget vetni azzal a hitvány pénzzel. Egyének, a kik egymáshoz vannak lánczolva, mint a gálya rabok, és keserves nyüg-

ként viselik így az életet, pénz árán kölcsönösen megvásárolhatnák egymás szabadságát. Beteg vagy, testben, lélekben összetört — vagy nagy csapások, súlyos veszteségek értek, ha pénz van, vasútra ülsz és a Dél enyhe levegőjében keresel enyhülést. Más ég borul rád, más virágok illatoznak eléd, más emberekkel találkozol. Egészen idegen környezet vesz körül, a melyben senki, semmi sem emlékeztet arra a multra, a melyet feledni akarnál, vagy azokra, a kiket a halál rabolt el szivedtől Pénz nélkül bizony még a boldogság is csak mankón jár és régi jó példaszó az, hogy ahol beköszönt a szűkség az ajtón, az ablakon repül ki a szerelem.

A nép, a felséges nép nyomorog és zug. Egy ismert politikusunktól hallottam nem régen, hogy ha ez így megy, két év alatt egész Magyarország újra kerül és barikádok fognak állni az Andrassy-uton. Mert a nép éhes és a ki éhes az dühös. Ezért mondják, hogy jóllakva még senki sem lött magát föbe.

Mi pedig még a nép nyomora is az intelligens, angol kabátos urak mizériáihoz képest, a kik az utolsó pillanatig, ama bizonyos csatánál végződő végig kénytelenek a látszatot megőrizni. És mintha csak a francia forradalom idejét élnék, a ki még gazdag, oly eszeveszetten keresi a szórakozást, az élvezetet. Mintha egyéb életcélja nem volna az embernek, mint a mulatság után való hajsz. Éhező tömegek a külvárosokban — zsúfolt színházak, joutok, estélyek és kaczagó gentlemannok a klubokban. A luxus örült arányokat ölt és inkább nem esznek, de öltöznek az emberek. Ha föltámadhatna a beau *Brummel*, Anglia egykori híres gavallárja, öröme telnék a sok epigonban.

A magyar ipar pártolására kiadták a jelszót. Karácsonyra mindenki azzal biztatja felebarátját, hogy magyar portékát vesz, de a vizet prédikáló rendszeren bort iszik és külföldi holmit vesz.

Hiszen még a regényekben, a szindarabokban is az idegent szereti a magyar. Látni kellene csak, hogy török magukat az emberek jegyekért a *Miss Halton* előadásaira. Alig lehet odaférni a pénztárhoz a sok előjegyzőtől.

Az opera nagy attrakciója most a *Hoffmann meséi*, Offenbach operája, a melyhez a bécsi Ring-színház katasztrófájának emléke is fűződik. A Hoffmann meséinek előadását már ezelőtt tíz évvel tervezte *Mahler*, az akkori igazgató. Később a népszínházban adták, de nem ebben az alakjában. Itt próza nem fordul elő benne és diszletei remekek. *Giuliette* patolgja Velenczében épen káprázatos.

A zenei élet talán egy kissé túl élénk is Pesten, mert van anynyi hangverseny, ének, zongora és hegedű, hogy néha Weimarba képzeljük magunkat és jó izlésű ember felére sem megy el.

Még legkedvesebbek a dalestélyek. Szépen sikerült az *Alberti* Werner-é a Royal szálló termében, a melynek különösen distinguált hölgypublicuma volt.

Irodalmi összejöveteleink annál ritkábbak. Az *Aurora kör* ad magáról néha életjelt, melyet igen agilisán vezetnek *Bartók* Lajos és *Bekics* Gusztávné, ki *Bogdanovics* György pseudonimmel is szép nevet szerzett magának irodalmunkban.

A győzelmes búrok.

— Az Aradi Közlöny távirati értesülése. —

Arad, december 15.

Délafrikában — mint azt már tegnap jelentettük — váratlan vereség érte az angol hadsereg egy részét. Azok a csapatok, melyek *Clemens* tábornok parancsnoksága alatt állanak, *Barborton* közelében vereséget szenvedtek *Delarey* és *Beyer* bur vezérek csapataitól.

Nem lehet ma még megítélni, hogy a vereség mekkora és milyen jelentőségű, mert az a londoni lapjelentés, mely először adott hírt róla, nyilván erősen színezett. *Kitchener* lord jelentése pedig beismerte ugyan a vereséget, de a részleteiről nem számolt be.

Ma már megemberelte magát Kitchener és tudatta az otthon újból nagy kétségben ülő angolokkal, hogy bizony *Clemens* tábornok veresége súlyos. Közel hatszáz ember esett el és „tünt el”, ami —

okulva a már ismert angol jelentésekből — egyértelmű a csatateren való halállal. Az is érdekes, hogy négy vadász-század eltűnt. Hová tünt el, mily körülmények közt? Arról *Kitchener* lord nem ad számot.

Clemens veresége tehát eléggé nagy-jelentőségű, ámbár csak akkor hozhatna komolyabb veszedelmet az angol seregre, ha *Devet*, akinek parancsnoksága alatt a bur sereg zöme áll, szintén meg tudná verni üldözőjét: *Knox*-ot.

Eppen ma érkezett annak a hire is, hogy *Devet* visszafordult üldözőire s csatát áll velük, amely az utolsó távirat feladásakor még folyt. Ennek az ütközésnek a kimenetelét várja most feszült figyelemmel Anglia s vele együtt az egész világ, melynek érdeklődését ismét lekötik a délafrikai harcztér változó eseményei.

Mai távirataink a következők:

London, december 15.

Kitchener lord táviratozza Pretóriából tegnapi kelettel: *Clemens* tábornok ellentállás nélkül *Commendoneck*be hozta hadoszlopát. Veresége súlyos. Öt tiszt és kilencz legény elesett, tizenhatsz tiszt és 555 legény, köztük a *Northumberland*-lövészeknek négy százada, eltűnt.

Johannesburg, december 15.

A különféle nemzetiségű konzulok elhatározták, hogy kérdést intéznek *Kitchener* lordhoz az élelmiszerek vásárlásának a kormány által elrendelt korlátozása tárgyában.

SZÍNHÁZ ES IRODALOM.

A színház műsora:

Vasárnap: Délután: Erdőszépe, dráma. Este: *Párisi élet*, operette. (Páratlan bérlet.)
Hétfő: *A jó barátok*, színmű. (Páros bérlet.)
Kedd: *Tartalékos férj*, bohózat. (Páratlan bérlet.)
Szerda: Otthon, színmű. (Páros bérlet.)
Csütörtök: *Gasparone*, operette. (Páratlan bérlet.)
Péntek: *Bolond*, operette. (Páros bérlet.)
Szombat: *Bolond*, operette. (Páratlan bérlet.)

* Irodalmi est a városházán. A *Kölcsey-Egyesület* ötödik felolvasó estélye december 18-án, kedden délután fél öt órakor lesz a városháza dísztermében, következő műsorral: 1. Az idegélet. Irta és felolvassa dr. *Bácskay* Bél. 2. Monológ. Előadja *Menszáros* Margit. 3. Zongora szám. Előadja *Kovács* Ilonka. 4. Csipkerózsika. Sas Edétől. Előadja *Mezey* Péter. 5. Énekszám. Előadja *Szilágyi* Gyula zongora kísérete mellett *Rédei* Szidi. Helyárak: Ülőhely 1 korona, belépti-jegy: 60 fillér, karzat jegy 20 fillér. — Tagok félárat fizetnek. Jegyek kaphatók Klein, Kerpel, Keppich, Krispin és Révész könyvkereskedésében.

* Visszautasítottak Szalonja. Budapestén Váci-utca 34. szám alatti *Klotild*-palota kapujában aranyos ruhájú nő-alak jelzi, hogy *Visszautasítottak Szalonja* a palota első emeleté már megnyitott. A kiállítás 175 művet foglal magában. A katalógust eredeti és ügyes nyomdai kiállítása tünteti ki. Maguk a művészek rajzoltak bele részint önálló dolgokat, részint kiállított műveiknek reprodukcióra alkalmas technikával készült másait. *Kimnach* László képet küldött a kiállításra, de van egy festmény báró *Mednyánszky* Lászlótól is.

* Székely Irén Budapestén. Kolozsvárról tudósítunk, hogy *Székely* Irénnek, a kolozsvári színház primadonnájának, aki az aradi palotának is kedvence volt, *Rajna* Ferencz, Magyar Színház igazgatója táviratilag előny szerződést ajánlott fel. *Székely* Irén még nem

határozott, de valószínűnek tartják, hogy elfogadja a szerződést.

* **Girardi üdvözlése.** *Girardi Sándor*, a legnépszerűbb bécsi komikus, most lett ötven esztendő. A félszázadot megért komikust, a ki csaknem ugyanennyi évet töltött a színpadon, természetesen minden oldalról elhalmozták szerencsekívánatokkal. A kollegák igyekeztek szelemes és vidám üdvözléseket küldeni. Egyike a legkedvesebbeknek *Fröden* komikusnak üdvözlő távirata, mely orvosi recept alakjában, így hangzik: Rp. Anno 50. *Repetatur.* „Dr.“ *Fröden.*

* **A komikus fiacskája.** A Népszínházban történt. A *Görög rabszolga* legutóbbi délutáni előadásán egyik páholyból végignézték a papa komédiázását a *Németh József* gyermekei. A nagyobbacska jól mulattak a *Heliodorus* mókáin, csak a művész legkisebb fia nézte komor arczocskával, összeráncolt homlokkal a *Görög rabszolgát*. Az előadás után *Németh József* kézenfogva kis fiát, hazafelé indult. A kis fiu az egész uton durcáskodott.

— Mi bajod fiacskám? Miért haragszol?

— Azért — felelte a kis kritikus — mert az egész publikum téged kinevet. Miért kacagnak rajtad az emberek?

* **Tolstoj fia.** *Tolstoj Leó* gróf fia egyik lipcsei könyvkereskedő cégnél regényt ad ki *Chopin-praelude* czímen, a mely atyja *Kreutzer-sonata* című világhírű művének ellenirata lesz.

* **A „Mezőgazdasági alkalmazottak lapja”**, teljesen díjtalanul ajánl mindenféle gazdasági s ipar-személyzetet. Megbízható emberek előjegyzésben tartanak. Előfizetési ára félévre 4 kor. Szerkesztősége es kiadóhivatala Budapest, VI. Dessoefly-utca 16.

Elővétel nem uzsora.

(Aradi pör az ítélő táblán.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, december 15.

Mai lapunkban röviden említve volt, hogy *Pollák Mór* aradi gabonakereskedőt, kit gabonaelővételek által elkövetett uzsora vétségével vádoltak, a szegedi ítélőtábla a vád alól felmentette. Az érdekes tárgyalásról tudósítunk ma a következő részleteket jelenti:

Szenzációszámra menő ítéletet hozott tegnap a szegedi királyi ítélőtábla. Az ügy egyike ama régen huzódó pöröknek, amelyek még 1897-ből származnak, mikor a rendkívüli módon felszokott gabonárak folytán egyre-másra születtek meg a polgári, majd ezekből kifolyólag a büntető pörök.

Pollák Mór aradi gabonakereskedő, mint annyi más, szintén adott 1897. telén és tavaszán előleget egyes csanádmegyei lakosok várandó termésére. Beállt aztán a májusi és júniusi esőzések folytán a rossz esztendő, az alföld hullámzó kalásztengere nem hozott semmi magot, nagy és általános nyomortámadt utána, amely egyes vidékeken, így a kincsesnek nevezett Torontálban is országos gyűjtést vont maga után. De vont mást is.

A kötelezettségben álló gazdák földjén nem termett meg a vetőmag sem, annál kevésbé voltak képesek szállítani azt a buza-mennyiséget, amelynek árát még a télen felvették. Egyes cégek azonnal pörölktek, mások viszont vártak és újabb kötéseket csináltak a földesgazdákkal, mely most már a 12 forintos buzaárakat vette alapnak. Hozzá biankó váltókat is irattak alá, mely szerint az adós megengedte a jelzálogi bekebelezést a legmagasabbra szokó vételár erejéig.

Pollák Mór aradi kereskedő is adott január havában 5 forint 50 krajczárt egy métermázsra várandó termésre, holott ugyanakkor a piaci ár 7 forint 30 krajczár volt. Hogy pedig ezzel a folytonos konvertálásból, amely néha átcsapott buzáról kukoriczára, mi származott, arra ele-

gendő néhány példa, ami most derült ki a szegedi ítélőtábla felelbiteli tárgyalásán. Volt olyan gazda, aki 60 forint kölcsön után végeredményképpen 132 forintot fizetett a licitáció után, a másik 39 forint 60 krajczárja 165 forintra szökött fel egy év alatt, 82 forintból lett 202 forint s mindezt az okozta, hogy a törvényben nem foglaltatik benn határozottan az uzsora ezen neme. A kereskedők hivatkoztak az évtizedes gyakorlatra, mikor nem büntették a különbözet megfizetését s hangoztatták, hogy ez csak ezuttal látszik uzsorának mert eddig nem fordult elő olyan eset, hogy öszre kétszeresre emelkedett volna a buza ára.

A különböző törvényszékek különböző ítéleteket hoztak, már amint a körülmények megkivánták. Azokat, akik tudták, hogy a száz métermázsát eladó gazdának nem teremhet 50 mázsánál többje, elítélték, mert tisztán állott a bíróság előtt a szándékosság, viszont a tisztán álló elővételi ügyleteket kötöket felmentették.

Igy határozott *Pollák Mór* ügyében a szegedi törvényszék is.

A főügyész-helyettes kifejtette részletesen a fennforgó uzsora vétségét, mert *Pollák* felhasználta a hozzá segélyért forduló szorult anyagi helyzetét s olyan ügyletbe vonta őket, amely káros lehet rájuk nézve. Az eladók csakis saját termésükre gondolhattak, mikor eladták a várandó aratás eredményét, következőleg nem kötelezhetők arra, hogy a kedvezőtlen termés esetén mással pótolják a differenciákat. Ha a törvény szigorú paragrafusaihoz ragaszkodunk és úgy nézzük az ügyleteket, úgy szabályszerű lesz valamennyi. De nem úgy ám az ethikai törvény szabályaival mérve, mert a véderedmény mégis csak az, hogy százan meg százan mentek tönkre az uzsora minden jellegét magában foglaló ügyletek folytán.

A védők viszont azt bizonyították, hogy az elővétel nem uzsora, mint azt számos elvi jelentőségű ítéletben a Kuria is kimondta s ennek alapján a szegedi ítélőtábla is *felmentő ítéletet hozott.*

Aschinger Ferencz főügyési-helyettes semiségi panaszt jelentett be a felmentő ítélet ellen.

Kedvező — kedvezőtlen.

(A szegény ember és a spekuláció.)

Arad, december 15.

Berlinből sürgönyzik: A széniparban *kedvezőtlen* fordulat állott be. A szénárak kezdenek visszafelé menni, mert az eddigi magas árak miatt a fogyasztás csökkent, a termelés növekedett.

Ime a *kedvezőtlen* hír, amelynek súlyát a berlini szénpiac nyögi. Az ember, a szegény ember keserüen kaczag fel, ha olvassa és az ujsággal, amelyből a berlini szénpiac válságos helyzetét bővizet ki, sietve füt be a kályhájába. Tán az a kis papiros is ad egy kis meleget.

Mert sohasem fáztak úgy a szegény emberek, mint ezen a télen. Pedig hidegnek sincs olyan nagy, mint, teszem, egy vagy két év előtt. De akkor be lehetett fűteni a kályhába a szénnel, amely oszlatta a hideget, a tél nyomorúságát. Am most, csak vasárnapként, ha néha befüt a szegény ember és akkor is módjával, mert hajh, — szörnyü drága a szén. Drága.

Berlinből *kedvezőtlennek* jelzik azt a hírt, hogy a szénárak kezdenek csökkenni. Hány millió szegény ember fog örvideni pedig e *kedvezőtlen* híreknél. Hiszen egy kis meleget jelent ez a hír, egy kis méltányos meleget,

amelyből kijut tehát a szegény embernek is a nehéz verejték csöpekkel megszerzett pénze árán. Tehát nem lesz még sem olyan hideg karácsony a szegénység tanyáin, mint ahogy hittük. A berlini „*kedvezőtlen*“ hírből az is nyilvánvaló, hogy a szénárak leszállását a fogyasztás csökkenése okozta. A szénfogyasztó közönség nem nagyon vásárolta a szénét. Miért? Mert nem volt módja hozzá. Oh, mennyi ember fagyoskodását jelenti ez. A hideg szobákat, a melyekben megfagyott a lehellet, a nyomor siralmát, a didergő, fázó életet.

Aztán azt is ujságolja a fentemlített hír, hogy a széntermelés növekedése is okozta az árak csökkenését. Ez már komoly baj. Persze ott csupán, abonnan a *kedvezőtlen* hírt világgá röpitették. Mert ha beáll a tultermelés, nem lesz árra a szénnek és akkor a szénpiacra beáll a csőd. Ami nem egészen igaz, mert szénre, ha nagy mennyiségben készül is, mindig van szükség. A csőd legfőjebb a bányák üzemoinék zsebében áll be s csak egy pár bányaspekuláns ha beadja a kulcsokat.

Am a nagy szénpekulánsok már is holtra ijedeznek s segitenie a „*kedvezőtlen*“ helyzetten. A porosz szénzindikátus hétfőn ülést tart, amelyen újabb árszállításokról lesz szó, de egyben azt is elhatározták, hogy *termelést tizenöt százalékkal csökkentik.*

A szegény ember tehát nem sokáig örülhet a szén olcsóságának. Legfőjebb addig, amíg a megszorított termelés újra utat nyit a szén-uzsorának, amikor aztán a porosz szén-szindikátus ismét úgy találja, hogy a helyzet *kedvező.*

És ez a kedvező helyzet megint sok, sok millió ember didergését jelenti és azt a legújabb ujsághírt: A szénárak emelkedtek.

Szódavizgyár a borpinczében.

(Egy alispán panasza.)

— Az Aradi Közlöny távirati tudósítása. —

Budapest, december 15.

Két évvel ezelőtt, midőn az *Engel-féle* borkereskedők izgalomba ejtették a közönséget, a hatóságok, mintha pótolni akarták volna addigi lanyha ellenőrzésüket, kettős szigorral ügyeltek fel a borkereskedőkre és borkimézőkre. — Ennek a tulságos szigoroknak egyik áldozata lett Miskolcra *Neustadt* Ignác borkereskedő.

*Neustadt*nek palackbor árusító üzlete volt. Pinczéjében, ahol borait tartotta, volt a szódavizgyára is, a szódavizgyártáshoz szükséges anyagokkal felszerelve. *Lukács* Béla odaváló rendőrkapitány feljelentésére a városi tanács utasította *Neustadt*ot, hogy vagy a borait vigye át más pinczébe, vagy pedig a szódavizgyárát helyezze el onnan. — *Neustadt* a tanács határozata ellen dr. *Tarnay* Gyulához, Borsodvármegye alispánjához felebbezett. Az alispán helybenhagyta a városi tanács határozatát, s azt nyomban végrehajthatónak jelentette ki. A városi tanács ezen jóváhagyott határozatának a rendőrkapitány szerzett érvényt azáltal, hogy karhatalommal bezáratta *Neustadt* pinczéjét.

Neustadt erre táviratban, majd levélben fordult rokonához, *Hoffmann* Mihály Miksához, az *Adóügyi szaklap* szerkesztőjéhez, aki más ügyekből kifolyólag, ezen esetet megelőzőleg többször élesen támadta az alispánt. A táviratban és levélben *Neustadt* arra kérte *Hoffmann*ot, hogy adjon neki tanácsot, mitevő legyen a törtek után, amelyek — véleménye szerint — törvénytelenek és igazgatalanok voltak. *Hoffmann* magára vállalta a sérelem reparálását s elment dr. *Káldor* Gyula fővárosi ügyvédhez, akit informálva az eset felől, arra kért, hogy tegyen

írásbeli jelentést erről a belügyminiszterhez felkérve ezt a sérelem gyors orvoslása czéljából gyors és szigorú vizsgálat megindítására.

Az ügyvéd az informatiok alapján el is készítette ezt, az akkori belügyminiszterhez Perczel Dezsőhöz címzett jelentést, illetve kérvényt s be is adta. A beadvány egyes kifejezései erős szavakkal ecsetelték Tarnay Gyula dr. alispánnak a Neustadt-ügyben tanusított eljárását. Így többi között a beadvány következőket mondotta az alispánra:

Az üldözés jellegét öltötte magára Borodvármegye alispánjának vélem szemben már hosszabb idő óta tanusított eljárása, mely tendenciózus végeredményében tönkremenelelemre törekszik.

Az alispán én velem szemben táplált ellenszenvé és haragja minden alkalmat és eszközt megragad, hogy engem minél jobban az anyagi tönk szélére juttasson, tekintet nélkül arra, vajjon van-e ahhoz jogos indok és törvényes alap?

Vegyem pártfogásába engem az alispán ur szüntelen haragja ellen Nagyméltóságod! Védelmet meg engem az alispán urnak üldözés jellegé: öltő eljárásával szemben.

A belügyminiszter utasítására Tarnay Gyula dr. alispán rágalmozás vétsége czimén bünpört indított a beadvány szerzője ellen. A vizsgálat első sorban az ügyvéd ellen irányult, de ez beigazolta, hogy ő, mint ügyvéd, a Hoffmann Mihály Miksától kapott információk alapján írta meg a kérvényt, a melynek tartalmát a belügyminiszterhez való elküldés előtt felolvasta Hoffmann és Neustadt előtt. Ezek azzal a megjegyzéssel, „hogy ez még mind kevés!” — jóváhagyták s magukévá tették a beadvány tartalmát.

Igy történt aztán, hogy a törvényszék Neustadt Ignácot és Hoffmann Mihály Miksát helyezte vád alá nyilvános rágalmozás vétsége czimén.

Ma volt ez ügyben a főtárgyalás a budapesti büntetőtörvényszéken Agorasztó bíró elnöke alatt. A felek meg is jelentek, de mivel több fontos tanu hiányzott, ma még nem lehetett ítéletet hozni.

EGYESÜLETI ÉLET.

(*) Az aradi pinczerek asztaltársasága rendszeres heti értekezletét hétfőn, f. hó 17-én délután 3 órakor a Millenium sörcsarnok külön helyiségében tartja meg, hova a tagok meghívottnak. Az elnökség.

Örültek a vonaton.

(Öngyilkosság. — A mezitelen uton.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, december 15.

Egyszerre két elmeháborodott ember kalandjáról hoz értesítést a táviró. Az első eset Szőregh mellett történt, hol a személyvonat, mely tegnap este kirobogott a pályaudvarból, az állomáshoz közel agyongázolt egy embert, a ki öngyilkossági szándékból vetette magát a robogó vonat elé. A szerencsétlenről kiderült, hogy elmebajos volt.

A másik vasuti kaland már nem végződött ily végzetesen. Ez Biharban történt, a hol télvíz idején egy teljesen ruhátlan embert tartóztattak le a vasuton és vettek gondozás alá.

Tudósítónk a következőképp mondják el a két esetet:

(Az öngyilkos elmebeteg.)

Tegnap este 7 órakor robogott ki a szegedi pályaudvarról a 712. számú személyvonat s minden baj nélkül eljutott Szőreghig. A mikor innen kifutott a gőzmozdony, rövidesen megtörtént az elgázolás.

A szerencsétlenség a 331. és 332. számú

vasuti órházak között következett be. Az öngyilkos felmászott a magas vasuti töltésre s ott keresztül feküdt a sineken. Akkor ért oda a személyvonat s a vaskolosszus keresztül robogott a sineken fekvő emberen.

A mozdonyvezető a gép zökkenéséből következtette, hogy elgázolás történt. Azonnal megállította a mozdonyt s lámpákkal megvizsgálták a vonatot. A hat első kocsi vaskereke piros volt az embervértől. A hetedik kocsi alatt reáakadtak a ketté vágott, rettenetes módon összeroncolt holttestre.

A holttestet ezután a vonatra tették s bevitték Valkány állomásra. Ott a mozdonyvezető jelentést tett az elgázolásról Gedeon Sándor állomásfőnöknek.

A hatóság megindította a nyomozást az elgázolt ember kilétének a megállapítása végett. Bebizonyosodott, hogy az elgázolt ember Kis Károly egyházaskéri lakos, aki régtől fogva elmebeteg s elmeháborodottságában fektet a vonat elé is.

Az agyongázolt embert ma temették el Valkányon nagy részvét mellett.

(A mezitelen uton.)

Amint ma délután az alföldi személyvonat elhagyta a nagyszalontai állomást, nagy rémület keletkezett az utasok között. A vonat vezetőjét az 53. számú órháznál hatalmas kiabálással figyelmeztette a pályőr egy teljesen mezitelen férfira, aki egyik harmadosztályú kocsiszakasz nyitott ajtajában állva, hangosan nótázott. A vonatvezető nyomban átlátta, hogy a kissé különös ruházatu ember szerencsétlen elmeháborodott, akivel csinyján kell bánni. Színlent nyugodtsággal szólította meg a boldogtalant:

— Megfázik, atyámfia!

Az örült rántott egyet a vállán, s szemébe nevetett a vasutasnak:

— Így szeretem én magamat, öcsém.

— De mégis, betesszük az ajtót, mert meghüti magát így.

A szerencsétlen dühösen kapta föl ököre szorított kezét, s fogcsikorgatva riadt az utasokra, akik már csoportosan gyülekeztek körülötte:

— Ne próbáljátok, mert embert eszem!

Csak nagy ügygyel-bajjal tudták ártalmatlanná tenni a rettenetes dühvel kapálózó boldogtalan embert, aki békésvármegyei földmivelő. A nála talált írásokból következtetve Gálya Györgynek hívják.

Ingyen kenyér, amit muszáj megenni.

— A legujabb humánus intézmény. —

Arad, december 15.

Budapesti tudósítónk táviratozza: A fővárosban ma emberbarátokból társaság alakult, mely a Podmaniczky-utczában tágas helyiséget bérelt ki, hol a jövő héttől kezdve reggeltől estig minden szegény ember ingyen kap kenyeret, minden kérdezősködés nélkül. De azt kikötik, hogy a kenyeret ott kell megenni, nehogy visszaélések történjenek.

Hát ez kétségtelenül legegyszerűbb módja az ellenőrzésnek. Mindenki ingyen kap kenyeret, de köteles ott megenni. Ez az emberbaráti intézmény így czélját nem téveszti, az bizonyos.

Ezek után azonban ilyen jeleneteknek lehetünk majd szemtanúi:

1. Jelenet.

Vendég: Pinczér, fizetek!

Pinczér: Méltóztassék kérem alászan.

Vendég: Egy leves, egy sült, egy tészta.

Pinczér: Egy korona 80 fillér. Kenyér nem volt?

Vendég: Nem. Megyek a Podmaniczky-utczába, csak nem vagyok örült maguknál enni kenyeret, amikor ott ingyen kapom.

(El a Podmaniczky-utczába.)

2. Jelenet.

Egy alak: Honnan, hova?

Egy másik alak: Megyek a Podmaniczky-utczába. Ebédre jövök. Hát te?

Az első alak: Én is oda, de ebéd előtt. Tudod, ott ingyen adják a kenyeret. Most megesszem itt a kenyérporciómát, s a vendéglőben ebédre kenyér nélkül.

A második alak: Szervusz. Én kenyértelen ebéd után vagyok, s most megyek utólag a kenyeret hozzá enni.

Az első alak: Pompás!

Modernebb ellenőrzés színhelye a „Bizalom”-hoz címzett vendéglő. Ez is emberbaráti intézmény, hol tíz krajczár egy ebéd. S fő, hogy itt sem kívánják sem a nemesi származást, sem a fedhetlen előéletet. A vendéglő berendezése megfelel a czimnek, legfeljebb az lehet furcsa, hogy a „bizalom” daczára a pléh-tányér sróffal, az evőeszközök pedig láncszal vannak az asztalhoz erősítve.

A levest hurkatöltőkből tálalják fel. A bizalom egyik elhelyezője tölti a levest a tányérba, a másik szedi be a hatosokat. Aki a hatos fizetése alól bármiféle bizalmas fondorlattal ki akar bujni, annak tányérjáról a leves egyszerűen — visszaszivatik.

Ilyenek a módjai a szegénység különválasztásának a ravasz fondorlattól. A bizalom csak köntös.

A nyomor azonban valóság.

Képviselők az államfogházban.

(Párbafozó törvényhozók.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától.

Szeged, december 15.

A szegedi államfogháznak közelebb több országgyűlési képviselő lakója lesz. Rövidebb-hosszabb időre valamennyit párosviaskodás vétsége miatt küldi az igazságszolgáltatás ebbe a híres állami épületbe. Az igazságügyi minisztertől ma érkezett le a börtönigazgatósághoz a miniszteri leirat, melylyel a párosviaskodó honatyákat beutalják az államfogházba.

Legelsőnek dr. Purgly Sándor országgyűlési képviselő érkezik, hogy 8 napi államfogház büntetését leöltse. Őt rövid időre követni fogja dr. Pulszky Ágost képviselő, aki a nyáron Sima Ferenczel vivott kardpárba. Be van utalva Sima Ferencz is, a ki három hetet fog tölteni az államfogházban. Valamivel később Molnár Béla képviselő fogja igénybe venni az állam vendégszeretét.

Dr. Purgly Sándor Veszprémben vivott párszótlypárba. Fischer Károly veszprémi földbirtokos volt az ellenfele, a ki pár héttel ezelőtt szabadult ki a szegedi államfogházból. A affér, mely pisztolypárba nyert elintézés a veszprémi vármegyei közgyűlésen támad Fischer valamit vásárolt a képviselőtől, de a vásárlásnál megkárosodott. A veszteségért a képviselőt okozta. Dr. Purgly Sándor képviselő, ki semmit sem tudott a földbirtokos veszteségéről, barátságosan üdvözölte a földbirtokost s kezét nyújtotta neki.

A földbirtokos nem viszonzta az üdvözlést hanem haragosan elfordult, miközben sértő megjegyzést tett.

— Ilyen emberrel nem fogok kezét!

A képviselő a sértésért még aznap provokálta a földbirtokost. A segédek pisztolypárba állapodtak meg, amely sebesülés nélkül folyt le másnap a város határában.

Hasonlóképen érdekes dr. Pulszky Ágost országgyűlési képviselő lovagias ügye is. A p

antben szóvitába elegyedett a volt szentesi képviselővel, aki sértő beszédben ment neki politikai ellenfelének.

Az ülés után Pulszky Ágost dr. provokálta Gajary Ödön és Molnár Béla képviselőket. Sima Ferenczet, aki viszont Bartók Lajost és Csibóth Jenőt nevezte meg segédeiül. A segelek karpárban állapotok meg, amely a Földes-féle vívóteremben ment végbe s mindkét fél sérülésével végződött.

A budapesti törvényszék dr. Pulszkyt 8 napra, Sima Ferenczet három heti áltamfogházra ítélte s a képviselő most ezen büntetés kitöltése végett megy a fogházba.

Margit királyné menhelye.

(Két millió lírák villa)

— Az Aradi Közlöny távirati értesülése. —

Arad, december 15

Margit, az özvegy olasz királyné azt a kívánságot nyilvánította, hogy a telet mindig Romában óhajtja tölteni, gyermekei köreiben. Viktor Emánuel király e kívánságát azzal valószínűsíti meg, hogy gyönyörű palotát építtet anyja számára. A Quirinában nem akart maradni a királyné, mivel ott a sok emlék fekete árnyként vette volna körül.

Habár Róma gyönyörű palotákban és villákban bővelkedik, mégis nehéz volt egy alkalmas épületet találni az özvegy királyné számára.

A királynénak az volt a kívánsága, hogy hátralevő napjait a Malta-villában töltsen, azon a helyen, ahol I. Lajos bajor király egykor oly nagy szerepet játszott. Az öreg király itt minden héten zsurt adott, melyre többnyire művész-emberek voltak hivatalosak.

A Malta-villát Bobrinsky orosz herceg vette meg 60,000 forintért. Mikor az olasz király meg akarta vásárolni, annak ára után tudakozódva, azt a választ nyerte, hogy ő a megbecsülést a királyra bizza. Ez aztán szakértőket kért fel a döntésre, akik a villát két millióra becsülték. Mikor aztán a tulajdonos magasabb árt követelt, a király sértődötten állt el a vételtől.

Kevesebb nehézségek merültek föl a Palazzo Piombino-Ludovisi villa alkujánál. Franchetti báró, a villa lakója késznek mutatkozott kiköltözni a villából, de Grey Mac asszony, egy amerikai különc hölgy kerekén kijelentette, hogy nem költözik ki addig, míg bérlete le nem jár. Mindennek dacára a villát eladták két millió hatszáz ezer koronáért.

A Piombino-Ludovisi palotát 1885-ben kezdték építeni Koch mérnök vezetése alatt. Romai barock stílusban épült és két emeletes. Az előcsarnokban Vernini remek szoborcsoporthozata látható, mely Proserpina elrablását jelképezi.

A jubiláló filharmonikusok.

— Ünnepi hangverseny. —

Arad, december 15.

Az aradi filharmónia-egyesület tiz éves fennállásának évfordulóját jubiláris hangversenyyel ünnepelte ma meg a „Fehér Kereszt” nagytermében a zenekedvelő közönség kiváló érdeklődése mellett. Az ünnepély nagyszabású volt, méltó azon pozícióhoz, melyet a derék egyet városunk kultur életében elfoglalt.

A mai hangverseny műsorának minden száma bizonyosságát adta, hogy az egyet minden egyes tagja finomult zenei érzékkel rendelkezik, a hangszerek kezelésében praeciz és az összjáték pedig a legkényesebb igényeket is kielégíti. A zenekar ügyességét erősen támogatja Hösly Jakab és Unger Mór karmes-

terek vezetése, kik már annyiszor adták jelét annak, hogy nehéz hivatásukat derekasan betöltik.

Mendelssohn hegedűhangversenye volt a műsor első száma, melyet Unger Mór tanár adott elő nagy zenekar kísérettel. A halhatatlan zeneköltő ezen egyik legszebb zenekölteményét Unger nemcsak művészi technikájával, hanem a hang tisztaságával és mély érzelmével juttatta kifejezésre. A kiváló zenei élvezetet perczekig tartó tapssal jutalmazta meg a közönség.

Érdekes száma volt a műsornak Mihalovich Odön „A sellő” című simphonikus költeménye, mely Gyulai Pál hasonczímű balladáját zenésíti meg. A simphonia a hangfestés egyik kiváló értékű műve és derék philharmonikusaink hiven és érthetően tolmácsolták a ballada szépségeit.

A zenekar kiváló erejének próbáját adta Tschaiikovszky Elegiájának és Goldmark Sakuntala nyitányának előadásával. E két szám interpretálása dicséretére vált volna bármely fővárosi hangversenynek.

Az előkelő és nagyszámu közönség a hangversenyteremből azzal a jóleső tudattal távozott, hogy filharmonikus egyetünk valóban diszére szolgál városunknak, és hogy az egyet a zenei művelődés emelése körül már eddig is kitörülhetetlen érdemeket szerzett magának. Ebben a dicséretben egyenlően osztozkodnak a zenekar minden egyes tagja és Unger Mór, valamint Hösly Jakab, a zenekart vezető karmesterek.

Ugy értesülünk, hogy az egyet a tél folyamán még több hangversenyt fog rendezni; a mai est hangulatából ítélve minden egyes hangverseny a közönség kiváló gyönyörűségére fog szolgálni.

A Krivány-ügy

végtárgyalását elhalasztották.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, december 15.

Az aradi kir. törvényszék bűnügyi főtanácsának ma délelőtt tartott ülésében Földes János főtárgyalási elnök kihirdette, hogy Krivány János bűnügyének végtárgyalását, mely eredetileg hétfőre, f. hó 17-ére volt kitűzve, a vádlott betegsége miatt a jövő év elejére halasztják.

Ez az elhalasztás előre volt látható, mert Krivány tényleg nagy beteg. A hirhedt sikasztó egészsége annyira megrendült, hogy a végtárgyalás izgalmait ez idő szerint nem bírja ki, törvényszék elé nem állítható.

Krivány nevében annak védője, Nemess Zsigmond dr. ügyvéd tegnap a következő kérvényt nyújtotta be a törvényszékhez:

Tekintetes kir. Törvényszék!

Bűnügyemben a főtárgyalás f. hó 17-ére van kitűzve. Súlyos betegen heverek, fekhelyemből nem tudok felemelkedni, képtelen vagyok védőmmel értekezni. Így alázattal esedezem, miszerint a főtárgyalást felgyógyulásomig elhalasztani méltóztatnék.

Arad, 1900. december 14.

Tisztelettel

Krivány János.

Földes János főtárgyalási elnök a kérvényt véleményezés végett kiadta az ügyésznek, a mely azt az indítványt tette, hogy Krivány egészségi állapotát vizsgálják meg a törvényszéki orvosok s a vizsgálat eredményéről tegyenek sürgős jelentést.

Parecz Gyula dr. és Auszterweil László dr.

törvényszéki orvosok még tegnap délután felkeresték Kriványt a czellájában s alapos vizsgálat alá vették, melynek eredményéről ma reggel tettek jelentést a törvényszéknek.

Megállapították, hogy Krivány súlyos hátgerinczbajban szenved, mely fájdalommal kapcsolatosan főleg a végtagokban sugárzik ki, úgy, hogy lábain állani képtelen. Ehhez nagyfokú tüdőhurut és 40 fokos láz járul. Krivány különben is gyenge idegzetű, testileg tönkretett ember; az utóbbi napok annyira megviselték, hogy a végtárgyalás izgalmait nem tudná elviselni. Kriválynak a tüdőhurut gyógyítása miatt 10—14 napi orvoslásra volna szüksége, a hátgerinczsorvadás azonban gyógyíthatlan.

Az orvosok délben kézbesítették jelentésüket Földes elnöknek, ki rövid uton megidézte Krivány védőügyvédjét s ennek s az ügyesség képviselőjének jelenlétében kihirdette, hogy mivel a végtárgyalás ily módon meg nem tartható, azt a törvényszék bizonytalan időre elnapolja.

Egyben végzésileg intézkedtek, hogy Taszler József belügyminiszteri kiküldött, a főtárgyalásra megidézett szakértő, táviratilag értesítsék a főtárgyalás elhalasztásáról, nehogy hiában lejjön.

Ugyan ezen határozatot Földes elnök a beteg fekvő Krivánnyal is közölte. Mikor Földes a czellában megjelent s tudatta a nagy sikkasztóval, hogy a törvényszék kérvényének helyt adott s a főtárgyalást elhalasztotta, Krivány a legnagyobb apathiával így felelt:

— Köszönöm... Bánom is én, akár most, akár máskor... Nekem tökéletesen egyre megy...

Krivány nagyon rossz bőrben van. Az amugy is gyenge ember egészen összeesett. Nem érdeklí semmi, eltompult minden iránt, sőt már az agylágyulás tünetei is mutatkoznak rajta.

Mivel a törvényszéknek év végén és év elején rendkívül összehalmozódnak a teendői, a főtárgyalást valószínűleg január utolsó napjaiban, 20—25 körül tartják meg.

Feltéve persze, ha addig Krivány életben marad.

Kinából hazatért aradi fiú.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, december 15.

Pár nap óta Aradon egy napbarnított arczu erős termetű tengerész-katona vonja magára a korzón sétáló közönség figyelmét. A tengerész özvegy édes anyja és testvérei látogatására érkezett haza hosszú utról, hogy aztán pár nap mulva ismét tovább menjen.

A járó-kelők nem is sejtik, hogy a tagbaszakadt tengerész onnan jött meg, a hová a legutóbbi események következtében az egész világ figyelme irányítva volt: a sárga tenger mellékétől.

Kinából érkezett haza az aradi fiú, kinek neve Wagner Géza. Kilencz év előtt önként állott be a tengerészekhez s ez idő alatt szorgalma és megbízhatósága folytán elérte a legmagasabb rangot a mit a legénység elérhet. Három csillag és két vörös sáv a balkaron korona alatt, a mi megfelel a gyalogságnál az őrmesteri rangnak. Hivatalosan „Schiffsmatt” a neve.

Wagner a kilencz év alatt négy világgörüllit utat tett meg, melyek közül egyik alkalomkor azon hajón volt beosztva a melyiken Ferencz Ferdinánd tronörökös tanulmány utját tette: a „Donau” hajón.

Egy másik alkalomkor osztrák magyar tengerész tisztekkel, kik az új torpedók tanul-

mányozására voltak kiküldve, hajózt az amerikai partokra. Majd egy tizennégy hónapos tengeri utat tett meg. Polábol indult s a Gibraltárt, kanári szigeteket, Senegambiat, Bahiat és Cap-várost érintve Szt. Ilona szigetén pár napig időztek és a tengerészekkel *Napoleon* sírját fel is keresték, nem különben azt a házat, a hol a világverő hős utolsó napjait élte s a hol jelenleg a burok hős tábornoka *Cronje* van fogva. Innen utba ejtve Santá-Luciát, Haitit, Jamaikát, New-York-ba hajóztak, majd az Azori szigetek érintésével Portugália partjai mentén, Gibraltár. Siracusa után ismét Polában vetették ki horgonyukat.

Legutolsó utja Kinába vitte a *Frimberg* nevű hajón, Csifuig mentek együtt, innen pedig Wagner az osztrák magyar követséghez beosztott tengerész-különménnyel már mint manipuláns vonult be. Pekingbe, hol öt hónapot töltött, de csak a boxer-lázadás kezdetén azután leváltották őket s így a „*Kaizerin Elisabeth*” hajón Wagner is visszakérült.

A kínaiakról azt mondja, hogy igen gyáva nép s különösen az európai katonáktól nagyon fél. Wagner társaival az orosz, angol, francia és olasz katonákkal volt együtt s igen jó barátságban éltek.

Meséli, hogy megérkeztek, mielőtt a kikötőbe vitorláztak volna, kisebb kínai hajók követték őket mindenütt, ami reájuk azt a benyomást tette, mintha a kínaiak kémlelnének a partraszállók száma felől.

Tudósítónk megkérdezte a vilájjárt katonát, hogy vajjon a kínai nők is olyan ellen-szenvvel vannak az európai katonák iránt, mint a férfiak. A hazatért tengerész azt állította, hogy a különböző népfajok közt merített tapasztalataiból mondhatja, mikép a kínai nők erkölcs tekintetében egyáltalán nem valami erős lábon állanak s e téren csak a japáni nők vetélkedhetnek velök.

Wagner még csak két napig időzik Aradon s azután kilépve az állami szolgálatból, Fiuméba utazik, hol egy kereskedelmi hajón kapott állást. A hajóval Maltába indul.

A Kinából megjött tengerészek között van még két aradi fiú, kik a napokban már szintén itthon lesznek.

Wagner utazása alatt hét nyelvet sajátított el s 419 kikötőben fordult meg.

HIREK.

A szürke asszony.

— Uj regényünk. —

Lapunk mai számában kezdjük meg *Sudermann* Hermann egyik leg-ujabb, szenzációs regényének, *A szürke asszony*-nak közlését.

Szerzője nálunk bemutatásra nem szcrul. *Sudermann* a nemzetközi nagy olvasóközönségnek oly népszerű írója ma, mint volt hajdan *Guy de Maupassant* és a többi divatos író. A realiztikus irány fő képviselője, kit a népszerűség a könyvpiacra a szinpadra is követ. A *Becsület*, az *Otthon* ünnepelelt drámiróvá tették őt; minden *Sudermann*-darab valóságos irodalmi esemény. Hasonló sikernek örvendnek novellái, de főleg regényei, melyeket rögtön megjelenésük után siet minden nemzet irodalma megszerezni és átültetni a maga nyelvére.

Sudermann regényei közül *A szürke asszony* rendkívül érdekesítő meséjénél, pompás helyzeténél s meszterileg összebogozott szálainál fogva

messze kiemelkedik. Hisszük, hogy ezt a regényt főleg lapunk *nő-olvasói*, a kiknek első sorban van szánva, kísérik majd nagy figyelemmel és érdeklődéssel.

A terjedelmes regényt — melyre nem is kell a figyelmet különösbben felhívunk — *Hellerné Oláh Margit* fordította le jó zamatos magyarsággal és valódi bravurral, a mi a nagy feltűnést keltő, rendkívül érdekes munka értékét megkétszerezi.

— **Két cikkről.** Lapunk mai számának első oldalát két cikk díszíti, melyeknek *Hegedüs Sándor* kereskedelmi miniszter és fenkölt lelkü *neje* a szerzőjük. Mindketten törhetetlen apostolai a magyar iparnak: szóval, írásban és tettel. E nagybecsű cikkek, melyek először *lapunk hasábjain látnak napvilágot*, egy, karácsonyra Budapesten megjelenő ipari Almanach számára íródtak. A *Pesti Könyvnyomda részvénytársaság* (Ország-Világ) kiadásában ugyanis karácsonykor a magyar ipar fejlődését és haladását, vezértületeit és férfiai bemutató Almanach fog megjelenni, a melyet a kiadók *Hegedüs* miniszter és *nejének* égisze alatt bocsátanak nyilvánosságra. Örvendünk, hogy az Almanach két legértékesebb cikkét: *Hegedüs* miniszter és *nejének* lelkes sorait mi vihetjük szét először a szélrózsa minden irányában.

— **Aradmegye képviselőválasztói.** A megye központi választmánya véglegesen összeállította már a jövő évi képviselőválasztásokra az egyes kerületek választóinak névjegyzékét. A választók száma ugyancsak felszökken azóta, hogy az adóhátralék nem akadályoz meg senkit — ha különben joga van — a szavazói jog gyakorlásában. A tavalyihoz képest azonban fogyott a választók száma. Mig 1900-ban a megye hét kerületében 19.777 szavazó volt, addig a jövő évben több mint *ezzerrel* kevesebb: 18.375. A szavazók száma kerületenkint így oszlik meg: *Világosi* kerületben 1900-ban 2593, a jövő évben 2320. *radnai* kerület 2395 (tavaly 2157) *borosjenői* kerületben 2246 (tavaly 2286), a *szent-annai* kerületben 2973 (tavaly 3025), a *jószáshelyi* kerületben, mely a legnagyobb kerület 3969 (tavaly 4906), a *pécskai* kerületben 2071 (tavaly 2324), s a *kisjenői* kerületben 2471 (tavaly 2486) választó.

— **Tisza Kálmán ünneplése.** *Tisza* Kálmán politikai életében sok kimagasló momentum jelentkezik, melyek mindegyike tartós nyomot hagyott hátra Magyarország utolsó fél évszázadának történetében. A mai ünnepély családi jellege dacára az egész országban keltett széleskörű érdeklődést és a 70-ik születésnap ismét alkalmat adott az ősz államférfiut meggyőződten arról, hogy nagyszámu hivi szível-lelkekkel csüngenek egykori vezérükön, ki igaz hazafiui intencziókkal hosszú éveken át vezette az ország ügyeit. A szabadelvű párt klubjában *Tisza* Kálmán szívélyes ovációban részesült; *Podmaniczky* Frigyes báró szép szavak kíséretében üdvözölte a párt egykori generálisát hetvenedik születésnapja alkalmából. *Tisza* a historiai nevezetességü kártya-asztalnál tarokkozott, mikor a deputáció felkereste. Az ősz *Tisza* meghatottan mondott az ovációért köszönetet. Üdvözlétének kifejezést adott még a negyvennyolczas honvédek központi egyesülete is és a szabadelvű párt számos tagja.

— **Ülés a vasutnál.** Az aradi és csanádi egyesült vasutak igazgatósága holnap, vasárnap délelőtt 10 órakor *Bohus* Zsigmond báró főrendinazi tag, belső titkos tanácsos elnöklete által ülést tart.

— **Az aradi Kossuth-szobor.** A *Kossuth* szobor-alapot gyűjtő bizottság a követő felhívást intézi Aradváros és Aradmegye gáraihoz:

A *Kossuth* Lajosnak emelendő szügyében gyűlést tartunk e hó 16-án, vasárnap délelőtt fél tíz órakor a *Millemium*-vendő külön termében. Jöjjen oda, a ki ez eseményért lelkesedik. Tárgyak: A gyűjtő bizottság alakítása. A *Kossuth* Lajos szobor-alapot gyűjtő-bizottsága: *Nagy* Kálmán elnök. *Dr. Barabás* Béla, orsz. képvis. t. elnök. *Dr. Nagy* Sándor t. elnök. *Schwarz* Zsigmond titkár.

— **Az Aradmegyei Takarékpénztár** holnap, vasárnap délelőtt 10-órákor rendkívüli közgyűlést tart, melynek főtárgyát az üresedésben levő egy igazgatói hely betöltése, a vezértitkár előléptetése s a részvénytársaságnak újabb harmincz évre való meghosszabítása képezi. A közgyűlésre e helyen is felhívjuk a részvényesek figyelmét.

— **Lemondott főszolgabíró.** Jó forrásból értesitenek bennünket, hogy *Kállay* Gyula, a *ternovai* járás főszolgabírója, előhaladott kora és megrongált egészsége miatt ezen állásáról *lemondott*. *Kállay* közel harmincz évig állt Aradmegye szolgálatában s ebből az időből husz évet a pécskai, tizet pedig a *ternovai* járásban töltött el. *Kállay* ma délelőtt bent járt Aradon s *lemondását* személyesen nyújtotta át *Dálnoky-Nagy* Lajos dr. alispánnak.

— **Arad új lakbérosztályban.** Aradot új lakbérosztályba sorozták, — de csak katonailag. A hadsereg rendeleti lapja ma közli az újévkor érvénybe lépő új katonai lakásbér szabályzatot. Ezzel egyidejűleg természetesen az 1890-től érvényben levő lakásbér szabályrendelet hatályon kívül lép. Az új lakásbér szabályzat, min azt már előre jeleztük, igen kedvező a tisztikarra nézve, annál inkább, mivel 174 helyőrséget magasabb lakbérosztályba soroztak az eddiginél. Az új beosztás szerint *Arad* város a *negyedik* osztályba soroztatott Szegeddel, Győrrel, Nyitrával, Pécsessel, Pozsonnyal, Sopronnal, Szabadkával, Ujvidékkel és Fiumével együtt. Kolozsvár, Nagyvárad, Debreczen és temesvár egy fokkal előbb, a *harmadik* lakbérosztályban vannak. *Békés-Csaba* a 7-ik, *Borosjenő* a 8-ik, *Gyula*, *Lugos* a 6-ik és *Uj-Arad* a 8-ik osztályban foglalnak helyet.

— **A nyéki ház.** A *Vasárnapi Újság* szerkesztője megkérte *Széll* Kálmán miniszterelnök nejét, írnia valamit a lapjába atyjáról. *Vörösmarty* Mihályról. *Széllné* *A nyéki ház* czimén mély érzéssel írt megható cikket küldött a szerkesztőnek levél kíséretében, a melyben többek közt az alábbiakat mondja:

— Mélyen érzett hálával gondolok mindig azokra, a kik igazán megható szépen ünneplik atyám emlékét. Miután irodalmi működésében ön is e számosak egyike, itt küldöm cikket, ami a megjegyzései, hogy ki is adhatja, félre is teheti.

Az említett cikk a *V. U.* holnapi számában fog megjelenni.

— **Hetven esztendő.** Holnap ünnepli hetven esztendő születésnapját *Rosenberg* Lipót, izraelita hitközség főjegyzője, aki két év elő töltötte be hivatali működésének félszázadfordulóját. Ez alkalommal már ma vette kezdetét az ünneplés, melynek első része a zsinagógában folyt le. Itt a szentírás heti szakaszának felolvasása során, nyílt frigyiláda előtt *Rosenberg* Sándor rabbi egy ez alkalomra szerkesztett áldásimát mondott az ünnepeletré, mire a templomi énekkar *Kohn* Dávid főkantor közreműködésével és *Grünzveig* karnagy vezetésével az ünnepi Kantátét adott elő. Az ünnepelely más

része a jubiláns lakásán folyt le, ahol a bizottság képviselöje tisztelgett Rosenberg Sándor, Deutsch Bernát elnök és Kohn S. N. elnök vezetése alatt. A küldöttségben részt vevők többek között Steinhardt Mór dr. iskolaigazgató, Weisz Dávid és Preisach Vilmos. Deutsch Bernát megható, szép szavakban üdvözölte az ünnepeltet a hitközség nevében. Utána Rosenberg főrabbi beszélt, kiemelve a jubiláns bokros érdemeit és általánosan ösmert munkaszeretét. Végül Rosenberg Lipót főjegyző megnatva mondott köszönetet a nem várt ünnepelésért. Ezután a tanítótestület és a hitközség hivatalnokai kara tisztelgett az ünnepeltnél.

— **A karácsonyi kiállítás.** A karácsonyi bazar rendező-bizottsága már teljesen elkészült a kiállítás előmunkálataival, úgy, hogy a bazar megnyitása készen áll. Megirtuk, hogy a kiállítást Urbán Iván főispán, a kiállítás védnöke fogja megnyitni holnap, vasárnap délelőtt. A kiállítási-bizottság felkéri a szakcsoport tagjait, valamint az összes t. kiállítókat, hogy d. e. fél 12 órakor, vagyis a kiállítás ünnepélyes megnyitásakor, tárgyaiknál jelen lenni szíveskedjenek.

— **Párbajban agyonlőtt gróf.** Salzburgban — mint lapunknak táviratozzák — ma végzetes kimenetelű párbaj folyt le. Két orosz nemes állott egymással szemben: Zakrzewsky József gróf, az orosz főúri világ egyik szerepvivő fogja és a müncheni orosz követség titkára, Orloff gróf. A felek pisztolyra verkedtek. Zakrzewskyt a golyó halálosan találta, össze-rogyott s pár percz múlva meghalt.

— **Papp Béla édesanyja.** A szatmári földesur kivégezése alkalmával sok szó esett a testvér-gyilkos Papp Béla szerencsétlen édesanyjáról is. Elterjedt a többek között és a lapokban is megjelent a hír, hogy az édesanya nem fogadta el fiának a börtönből hozzája írott levelét s hogy Papp Bélát megátkozta, megtagadta. Egyik debreczeni lap most ezzel teljesen ellenkező dologról ad hírt. Azt írja ugyanis az említett lap, hogy Papp Béla édesanyjának, a ki jelenleg a szatmármegyei Udvari községben lakik, csak a minap adták tudtára fia kivégeztetését s a szerencsétlen nőre annyira hatott a lesújtó hír, hogy megőrült.

— **Chanuka-ünnep.** A folyó hó 16-án, azaz vasárnap este beköszöntő Chanuka-ünnepély emelésére negyed 5 órakor este a zsinagógában hitszónoklattal egybekötött istentisztelet fog tartatni.

— **Telik a temető.** Az aisé-temető egyik táblája, hova a római katolikus vallású halottakat temetik, betelt. Ami ugyan nem azt jelenti, hogy nagyobb a halandóság, hanem, hogy a temető kicsi. A tanács ennek folytán megengedte, hogy a mérnöki hivatal közbenjárásával a görög keletiek egyik táblájának fele részét hasítsák el a katolikus vallásuk számára.

— **A vízvezeték kibővítése.** A vízvezetési művek igazgatósága bejelentette a tanácsnak, hogy a Lipót-utcában vízvezetési csöveket helyezt el s hogy az újterem-utcai hálózatot így összekötötte a kápolna-utcai hálózattal. A tanács kiadta a jelentést a mérnöki hivatalnak azzal, hogy miután szerződésileg ugyanis meg van határozva a hálózat-rayon, mely annak idején a város tulajdonába fog átmenni, a bejelentés tárgytalan.

— **Titkos munkásösszejövétel.** Gombos János és Metz Kornél aradi munkásokat, továbbá ezeknek tíz társát, kik az országos munkás-mozgalom előmozdítása érdekében magánházakban titkos összejöveteleket tartottak, a kapitányi hivatal 10—10 korona pénzbírsággal büntette meg. Gombosék, mint az aradi szociáldemok-

ratapárt tizenegyes bizottsága a Demeter-utcában, majd utóbb egyik kis kávéházban tartottak titkos összejöveteleket s e tanácskozásukon rendes jegyzőkönyvet vettek fel. A tanács ma jóváhagyta a kapitányi hivatal ítéletét.

— **Göthe szobra.** Bécsből táviratozzák: Ma délben leplezték le a Göthe-szobrot a felsége, a főherczegek, a miniszterek, a diplomáciai kar, az udvari és állami méltóságok, a tábornoki kar, az osztrák és a külföldi Göthe-egyesületek, tudományos és művészeti egyesületek és óriási közönség jelenlétében. Mikor a felsége megjelent, a bécsi férfi-dalegyesület a Gotterhaltet énekelte. Azután Bezecey báró, a szobor-bizottság elnöke beszédet intézett a felségéhez, a melyben Göthét mint a költők királyát méltatva kiemelte, hogy Göthe Ausztriában nem volt idegen. Személyes érintkezésben állott Ludovika császárnéval és a cseh főnemességgel, több ízben a cseh fürdőkben tartózkodott, különösen Karlsbadban, a hol a polgárság az uralkodó pár üdvözlésére is őt szemelte ki. A szónok megköszönte végül a felségének a Göthe-egyesület törekvéseinek nagylelkű támogatását és kérgerte a felséget, engedje meg a szobor leleplezését. A király előbb a beszédre válaszolt, azután meg engedte, hogy a szobrot leleplezzék. Majd Lewinsky, a burgszínház tagja szavalta el Saar Ferdinánd ünnepi költeményét. Miután az emléket Bécs városának őrzetére bízták, a férfi-dalegyesület alkalmi éneket adott elő. A felsége azután megnézte a leleplezett szobrot, bemutattatta magának a szobor létesítése körül érdemeket szerzett személyeket és Bezecey báró előtt ismételelten megelégedésének adott kifejezést. Az ünnep a koszorúk letételével végződött.

— **A waggongyár füstje.** A közös huszárok sehogy sincsenek kibékülve avval a gondolat-tal, hogy a waggongyár az ő orruk alá fujja a füstöt s azt kívánják a waggongyár igazgatóságától, hogy a gépjai füstjét tüntesse el, semmisítse meg. A waggongyár igyekezett is segíteni a dolgon és három kazánjában az ugynevezett lépcsős rostélyt alkalmazta, mely ugyan nem emésztí fel a füstöt, de azért, hogy a szénnek minden használható részét elégeti, a füstöt ritkábbá, ártalmatlanabbá teszi. A huszárok azonban ezzel sem elégedtek meg, s kérték a kapitányi hivatalt, hogy tegyen intézkedést, mert a füst elviselhetetlen. Volt már ebben az ügyben egy néhány szakértői szemle is, amelyen jelen volt Magyarits Agost ipari főfelügyelő is. A kapitányi hivatal a huszárok kérelmére meghagyta a waggongyárnak, hogy összes kazánjait lássa el ilyen lépcsős rostélyokkal. A waggongyár azonban megfélebbzte a kapitányi hivatal e határozatát a tanácshoz, mondván, hogy miután ma még egyáltalán nincs olyan készülék, mely a füstöt teljesen el tudná oszlatni, minden javítás csak meddő kísérletezés, ami a gyárnak tetemes, czéltalan kiadást okoz. Különben is még eddig egy szomszédnak sem volt soha panasza a füst ellen, csak a huszároknak. Utal a felebbezés a külföldi nagyobb városokra, hol egy-egy kaszárnya minden oldalról gyárak közé van beékelve s még sincs baj. A tanács feloldotta a kapitányi hivatal elsőfoku határozását és pedig azon az alapon, hogy ez ügyben a miniszter, az első foku határozattal egyezően ugyan, de már intézkedett, s így újabb határozatra szükség nincs. A waggongyár pedig intezze el a dolgát a miniszterrel. A waggongyárnak így mégis át kell alakitania kazánjait, s a huszároknak még is szállni fog a füst ezután is.

— **Kérünk tombola-tárgyakat.** Az aradi izr. nőegylet, melynek célja keresetképtelen szegények, gyámoltalan özvegyek és árvák segélyezése és a népkönyha fenntartása, jótékony-célú hangversenynyel, szavalattal és tombolával egybekötött táncszertélyt rendez, mely 1901. évi január hó 5-én esti 8 órakor a Fehér Ke-

reszt című szálloda nagytermében fog megtartatni. Felkéretnek tehát az egylet igen tisztelt tagjai és egyéb nemesszívü emberbarátok, hogy tombola-tárgyakat adományozni és azokat Schulhof Károlyné urnőhöz (Szabadság-tér 20. sz) küldeni szíveskedjenek. Aradon, 1900. december hó. Éles Árminné egyl. alelnök, rendező-bizottsági elnök.

— **Halálozás.** Részvétel vettük a következő gyászjelentést: Özv. Bogdánffy Gergelyné szül. Bors Karolina, unokája Bogdánffy Gergely és nővére Bors Mária, ugy a maguk, mint számos rokonok és jóbarátok nevében is fájdalomtelt szívvel tudatja a felejtethetlen s forrón szeretet testvér, nagynéne és rokon Bors Krisztinának folyó évi december hó 14-én d. u. 5 órakor rövid szenvedés után történt gyászos elhunytát. A boldogult hült tetemei folyó hó 16-án délután fél 3 órakor fognak Orczy-utca 3. számú házból a felső temetőben lévő sírhelyen az ágostai hitvallás szertartás szerint örök nyugalomra tétetni.

— **Karácsonyi előléptetések.** A katonai hivatalos lap karácsonyi száma, mint értesülünk nagy számú előléptetést fog publikálni. A tömeges előléptetések nagyrésze azonban ez uttal főként a tartalékosokra vonatkozik s az októberben végzett önkéntesek főjék felvarrni az arany csillagot, vagy az arany zsinórt.

— **Papakosztá meghalt.** A híres kasszabetörő-szövetkezet feje: Papakosztá Dimitri ma a váci fegyházban meghalt. Alig néhány évvel ezelőtt került három társával Stahllo, Risztics és Affendakisz Periklessel együtt a Vácra azokért a vakmerő kassza-furásokért, a mit ezelőtt hét-nyolcz évvel egész Közép-Európában elkövettek. — Az internacionális tolvai-szövetkezetet a fővárosi államrendőrségnek sikerült elfogni, de Papakosztá hamarosan megszökött a pestvidéki törvényszék börtönéből, ahova a vizsgálat tartamára elzárva volt. Elítélésük után őt is a szerb Riszticscsel és a másik két görög kasszafuróval együtt Vácra vitték, de Papakosztá rögtön — büntetése megkezdésének napján — a kórházba került. Szökése után ugyanis, mikor bujdosóban volt, tüdővést kapott, s mióta a fegyházba került, a kórházat el nem hagyta. Halála előtt, mely borzasztó szenvedések után következett be, levelet irt Balkay fegyházigazgatónak, melyben megköszönte neki a jó bánásmódot. Társaitól is elbucszott a 31 éves hirhedt betörő, kinek holttestét ma helyezték el felboncolás után a váci fegyházi halottak temetőjébe. Fejfájára csupán egy szám van festve, név nincs rajta. Papakosztának ép ugy, mint három társának, az itt rájuk szabott büntetés után még Bécs, München és Berlinben kellett volna hasonló büncselekményekért büntetést kiállani. A fő kasszabetörő így már nem kerül földi bíróság elé.

— **Az állategészségügy államosítása.** A jövő év január első napján életbelép az állategészségügy államosításáról hozott lörvény. A miniszter ennek folytán leirt a városhoz, hogy nyilatkozzék aziránt, vajjon az esetben, ha a jelenlegi városi állatorvosokat nem neveznék ki állami állatorvosoknak, hajlandó-e ezeket állásukban továbbra is megtartani? Együttal felbivta a törvényhatóságot, hogy a kinevezendő állami állatorvosok számára a városházán megfelelő hivatali helyiségről gondoskodják.

— **Mégis volt deficit.** Párisból táviratozzák: A vilákiállítás mérlegét ma tették közzé. A kiadások 116,500,000 frankot, a bevételek 114,456,000 frankot tesznek. deficit tehát 2,044,000 frank.

— **Karácsonyi ajándék angol katonáknak.** Az elmúlt évben az angol katonák csokoládét kaptak karácsonyi ajándékkul a királynétól, az idén azonban készpénzt kapnak: minden egyes katonának hatvan forintot. A kiadás nem a királynő magánpénztárából utalványoztatik, hanem az adófizetőket terhelik meg vele. Miután kétszáz ezer

katona van Délafrikában, a karácsonyi ajándék 18 millió forintba kerül. *Roberts* lord 30000 forintot kap és *Kitchener* 24.000 forintot. Ez az ajándék mindenesetre kiadósabb lesz a csokoládé csukorkánál.

— **Másfél évig felakasztva.** *Kassáról* táviratozzák ezt a rémregénybe illő esetet: A közel *Szepes-Olasziban* egy holt testet találtak az erdőben. *Másfél év óta függött felakasztva* a fa egyik ágán, másfél év óta nem tudott felőle a világ, csak a halál medarai repkedtek körül éjnek idején, csak a hollók fekete serege károgott felette a nap delén. *Weisz Ferencz*nek hívták a szerencsétlent, ki nem tudott részt venni a nagy versenyben, gyöngé volt ahhoz, hogy elérje a métát, aztán meghasonlott a világgal, meg saját magával. Éjnek idején titokban hajította végre borzalmas tettét, hogy senki se tudjon felőle, senkise gátohassa meg eltökélt szándékában. Az erdő még akkor teljes pompájában állott, lombfakasztó, illatos májusi este volt, mikor végrehajotta tervét. A nyarat tél, a telet nyár követte már s ismét leesett a hó, mire észrevették. Ongyilkosságát egy kis czédula jelezte, melyet a szakadozott ruhában találtak, mely a husnélküli csontvázat borította. Nehány sor van rajta csak. Nem bírja elviselni az élet nehézségeit, nagy a verseny, sok az eszkimó, kevés a fóka. És a szerencsétlen szülők mit sem tudtak erről tegnapig. Amerikában hitték fiokat, nem gondolták, hogy ott lóg az erdő közepén. Mikor az öröm zajától volt hangos a ház, senki sem gondolta volna, hogy gyermeküket ott veri a zápor, megcsipkedik a hollók.

— **Központi választmány.** Aradváros központi választmánya ülését folyó hó 17-ének délutánjáról ugyanaznap délelőtt fél 12 órára tette át.

— **A méltóságos ur és a kalauz.** *Kolozsvárról* jelentik ezt a szokatlanul hangzó esetet: Egy idevaló előkelő orvos, aki doktorsága mellett egyben méltóságos ur is, felszállt egy, a magyar-utcai megállóhelytől induló közúti kocsi. A kalauz udvariasan megemelte sapkáját, s jegyet szakítva odanyújtotta az előkelő doktornak, a kit nem ismert:

— Parancsoljon *nagyságos* ur!

A méltóságos ur erre az inzultusra nem válaszolt ex abrupto, hanem még az nap felment a közúti vasut igazgatósági irodájába és — bepanaszolta a merész kalauzt, a ki őt „nagyságos ur“-nak titulálta.

A Kolozsvári Közúti Vasut direkcziója pedig az igen-igen szegény kocsivezetőt súlyos pénzbírsággal büntette meg, a miért a méltóságos urat nem szólította ennek.

Hát bizony ez az eset eléggé jellemző.

— **Anarkisták kongresszusa.** A berlini anarkisták karácsonyra általános kongresszust hívtak össze Berlinbe.

— **A mehalai sikkasztás.** *Prepeliczay* Ödön temesmegyei főszolgabíró gyors és erélyes intézkedése következtében Mehala községet nem éri semmi kár *Bagyancz* Pál községi pénzszedő sikkasztásából kifolyólag. Az elsikkasztott 2188 korona 47 fillér immár zálogjogilag biztosítva van *Bagyancz* pénzszedő ingatlanán, melynek értéke jóval felülhaladja a kárt. *Bagyancz* ingóságaira is foganatosították a biztosítási végrehajtást és ha a pénzszedő vagyona nem nyújtana elegendő fedezetet, a bíró fog szavatolni a kárért, mert őt némi mulasztások terhelik az ellenőrzés gyakorolása körül. *Margineantiu* Titus temesmegyei főszámvevő ma is folytatta a mehalai községi pénzkezelés vizsgálatát, mely valószínűleg holnap ér véget. *Kotócz* Pál törvényszéki vizsgálóbíró tegnap délután kihallgatta a fogva levő *Bagyancz* Pál pénzszedőt, ki töredelmes vallomást tett, de a sikkasztott összeg nagyságát nem tudja megmondani.

— **Agyonlőtt hajtó.** Nagyvárad levelezőnk jelenti: Tenke község mellett a barmódi pusztán, *Szabadhegyi* Géza birtokos vadászterületén

szerencsétlenség történt. Vadászat közben egy hajtót, *Kormos* Józsefet hasbalótték, úgy, hogy a szegény ember meghalt. Hogy kinek a lövése érte, nem tudják.

— **Kirabolt postakocsi** Ismét merénylet történt egy postakocsi ellen. A Zilaból Csucsára vezető országuton *Csiszér* község közelében eddig még ismeretlen tettesek az arra haladó postakocsit kirabolták. A kocsist beütötték, a ki súlyosan megsérült. Tizennégy pénzeszsákot és nagy csomó értékeket raboltak el. A csendőrség nagy erélyvel nyomoz a tettesek után.

— **Ellopott kiállítási tárgy.** *Grail* Vilmos bécsi fogorvos egy mentőövet talált föl, mely hajtóörötteknek lehetővé teszi, hogy nyolcz-tiz napig vízszínen tarthassák magukat. A feltaláló ügyes találmányát a párisi kiállításra küldte be, hol azzal nagy diadalt aratott. A kiállítás bezártával *Grail* visszavárta találmányát, de a helyett egy levél érkezett az osztrák követségtől, melyben tudomására hozzák a doktor urnak, hogy találmányát a kiállításon ellopták. Miután *Grail*nak csak ez az egyedüli példánya volt a készülékből — elihető, hogy nagyon kellemetlenül érintette őt ez a hír. Nyomban pört indított a kiállítás intézősége ellen, tizezer korona kártérítést követelve.

— **Történelmi kiállítás Berlinben.** *Vilmos* császár parancsára a berlini művészeti akadémia Poroszország kétszázados fennállásának ünnepélye alkalmával történelmi jellegű kiállítást fog rendezni, mely január második felében nyílik meg. A kiállításra a császár is küld a tulajdonát képező mükincsekből.

— **Elégett gyermek.** *Temesvárról* táviratozzák, hogy *Remete* község határában suhancz gyermekek tüzet raktak, miközben az egyik gyermek ruhája tüzet fogott. Pajtásai a tűz láttára elszaladtak és így a szerencsétlen gyermek a lángok martalékául esett. Mire megtalálták már halott volt.

— **Inspekciós hölgyek.** A jövő héten a szegény tanulók konyhájában *Szalay* Antalné, *Salamon* Samuné urnók és *Szalay* Iona urhölgy, a népkonyhában pedig *Lilienberg* Sándorné, dr. *Tisch* Mórné és dr. *Vajda* Istvánné urnók fognak felügyelni.

— **Feleségével egyszerre halt meg.** Párisban ma *Edmond Tarbe* hirneves újságíró egy és ugyanazon órában, egyszerre halt meg nejével. Mindketten természetes halállal multak ki.

— **Veszedelemes estély.** A *szaloniki* kereskedelmi iskola növendékei emlékestét rendeztek Nagy Mikály orosz czár emlékére. Néhány szaloniki bolgár politikai bosszúból az iskola épületet *légberöpiteni* akarta, a tervet azonban fel fedezték s az összeesküvő bolgárokat letartóztatták.

— **Köszönet.** Az elmúlt héten a következő nemeslelkű emberbarátok sziveskedtek a népkonyha javára adományokat küldeni: *Kremmer* József ur 2 süveg cukrot, 10 kgr. rizst, 3 kgr. mazsolát, 25 kgr. sót, 1 kgr. paprikát, 50 kgr. lencsét, 20 kgr. borsót, 2 kgr. macaronit, 20 kgr. babot, 75 kgr. lisztet. *Goldschmidt* Mihály ur 5 kgr. babot, 5 kgr. lencsét, 5 kgr. árpakását, 5 kgr. sót, 8 kgr. lekvárt. *Vincze* Miklósné urnó 9 koronát. Ifj. *Lócs* Rezsóné. *Révész* Adolfné, *Jellinek* Józsefné, *Csutak* Károlyné urnók 10—10 koronát. Dr. *Tisch* Mórné urnó 8 koronát. A kegyes adakozók fogadják hálás köszönetüket. Az elnökség.

— **A kínai császár szolgazemélyzete.** A pekingi császári palotában valami háromezer eunuch van, akik közül kétezeren a császár körülötti szolgálatot végzik. Kínában csak a császári ház tagjainak és egyes kiváltságos családoknak van meg a joguk arra, hogy eunuchokat tarthassanak. Az egyes kínai herczegeknek, a szerint, hogy közelebbi vagy távolabbi rokonságban vannak a császárral, harmincz, husz vagy tiz eunuch áll szolgálatukra. Néhány Peking környéki község lakosaiból egésziük mindig ki az eunuchok számát, de azoknak, akiket a császár mellé rendelnek, előbb valamelyik herczegnél kell próbaszolgálatot tölteni. Évenként a császári ház más-más tagja rendelkezik az eunuch sereg felett; ez fogadja fel

az ujakat, ez osztja be őket és mindegyikért mintegy nyolczszáz koronát kap a császártól. Magának az eunuchnak mindössze hat korona havi fizetése van, de teljes ellátást kap, amely csak rizsből áll; jövedelmükben nem is a fizetés számít, hanem a borra való, de ebben azután van elég részük. Általában sokat elnéznek az eunuchoknak, akinek csak este, a napiementkor kell a császári palotában megjelenniük s főszolgálatuk abban áll, hogy vigyázzanak a császár negyvenkét tagu háremén. Az eunuch sereg negyvennyolcz osztályra van osztva és egy-egy osztály élén álló eunuchnak mind a rangja van; valamennyiük közt legtöbb bevétele a tizennyolcz *lámának* van, akik az egyházi szolgálatot végzik, és ezeknek busás a jövedelmük is. A pekingi császári palota eunuchjainak egy része színészkedik, de rendes körülmények közt csak a palota hölgyei előtt játszanak. A kínai udvari színész uraknak nincs valami irigylésre méltó dolguk, mert olyan eset is előfordult, hogy például *Sieu-Fou* császár mebotoztatta a rosszul játszó színészt. Rendkívül szigorúan bának az eunuchokkal, de különösen a tolvajra szabnak nagy büntetést; ha lopáson csipik, két-háromszáz bambusz ütést kapnak, de ha valamelyik a császári családtól lopott, azonnal halálra ítélik; ha megszökik az eunuch a palotából, becsukják néhány hónapra, ha a szökés ismétlődik, száműzik és kényszermunkára ítélik. Istentiszteleteken jelen lehet az eunuch, de bizonyos szertartásokon nem szabad ott lenniük.

— **Sima alkonya.** Tegnap ért véget Szentesen a refermátus egyházközségnél a főgondnok választás. Főgondnokká *Sima* helyére megválasztották *Balogh* Jánost 420 szavazattal a *Sima* párti jelölttel szemben. A szavazatok összes száma 751 volt.

— **Miért nem laknak a holdban emberek.** Egy agg boer harczos a szabadságáért vívott valamelyik csatában angol golyót kapott egyik karjába; az ellenség elfogta a sebesültet és a colombói kórházba szállította. Az angol kórházi katonaoorvosok közt volt egy ujdonsült doktorka, akinek a tudományánál csak a angol lemessége volt kisebb. A doktor ur avval nullatta magát, hogy a sebesült boer foglyokat új kötések, gyógyszer helyett rossz élczekkel kurálta. Csipkelődéseinek czélpontja különösen az öreg boer volt, aki bizony nem hallgatta soha életében tudós professzorok előadásait az egyetemeken, hanem azért nehez földművelő munkájában is megmaradt benne annyi természetes humor, hogy le tudta főzni az erőszakka élczeskedő angol doktort.

Egy alkalommal odaszól a naivnak látszó öreg boer paraszthoz az angol orvos:

— Bácsi, tudja-e, hogy a holdban is laknak emberek?

Az öreg nyugodtan feleli:

— Nem igaz.

— Már hogyan volna igaz! Lássá, a magu hires barátjai, a francziák oly óriási messzelát készítettek a párisi kiállításra, hogy azon kényelmesen lehet látni a hold lakóit. Nos, mi szól ehhez öregem?

— Azt, hogy nem igaz.

— Már miért ne volna igaz?

— Azért, mert ha a holdban tényleg laknának emberek, akkor az angolok már régen megkisérlették volna, hogy — kikergessék azokat a hazájukból.

... Hanem az öreg boernak ezentúl bérlő hagyott a doktor ur.

— **Jótekonyság.** *Kremmer* József ur és 2 süveg cukrot, 20 kgr. kölest, 2 kgr. sagót, 10 kgr. rizst, 3 kgr. mazsolát, 25 kgr. sót, 1 kgr. paprikát, 50 kgr. lencsét, 20 kgr. borsót, 2 kgr. macaronit, 50 kgr. babot és egy zsák lisztet; *Bohus* Zsigmondné (Budapest) husz koronát; *Antal* Dánielné urnó egy zsák lisztet; *Szalay* Antalné urnó két zsák burgonyát; *Széchenyi* Géza igazgatósága egy zsák lisztet; *Csutak* Károlyné urnó tiz koronát adományoztak a szegény tanul segélyező egyesületnek, mely nemes cselekedetét ezúton is köszönetet mond, özv. *Hauser* Károly egyesületi elnök.

— **I. Viktor Emánuel és a rendjelek.** Az egyesült Olaszország első királya, a re galantuomo gyakran szokta mondani, hogy: szívtart vagy rendjelet sohasem tagad meg senkitől és a mondásához híven nagyon is bőkezű volt a rendjelek adományozásában. Egyetlen egyszer sem tekintetben kifogásokat. Nicotera miután egy alkalommal hetven lovagi diplomát kapott, I. Viktor Emánuel elé aláírás végett, de erre már a királyt is elhagyta türelme. Bosszusan szólt:

— Hetven lovas? Nem gondolja, hogy ez egy kicsit mégis sok lesz?

— Felső, felelte a miniszter, csupán olyan nevek vannak e listán, amelyeknek viselői mind kiváló emberek és a trónnak leghűségesebb alattvalói.

Mosolyogva, de nem minden gúny nélkül szólt a király:

— Ugy? Olyan nagyon hűséges alattvalóim vannak? Valóban nem is tudtam, hogy annyira „szeretnek” engem.

S odakanyarította a kinevezési okmány alá a nevét.

Mikor egy Antonio Petito nevű komikus-színészt is rendjellel tüntetett ki a re galantuomo, az ellenzéki lapok maró gunnyal támadták őt, hogy Folichinellét üti lovaggá. A király elolvasta a vehemensen csipkelődő ellenzéki sajtó cikkeit és a lehető legnyugodtabban mondotta:

— Ugyan mit akarnak tőlem? Nem ez az első bohóc, aki rendjelre volt éhes és rendjelet kapott.

— **A siketnémák jöttei.** Az aradi siketnémák iskola részére a következő emberbarátoktól érkeztek be adományok: Diósi Lajosné Nagyvárad 20 kor., Világhy Nándor Marcziháza 4 kor., Fábry Károly Békés-Csaba 3 kor., Papp György Nagyvárad 2 kor., Pocsaj községtől 5 kor., Kraft-Viktor Csorvás 3 kor., Községi iskola Kurtics 6 kor., Bulcsi körjegyzőség 3 kor., Községi iskola Nagy-Kamarás 2 kor., Mayr Sándor Nagyvárad 4 kor., Állami népiskola Újpanát 4 kor., Állami népiskola Ó-Paulis 4 kor., Békés-csabai takarékpénztár B.-Csaba 5 kor., Ezekért a nemeslelkű adományokért ezen a helyen is köszönetet mond *Salszer Gyula* kir. tan., a felügyelő-bizottság elnöke.

— **Blaháné és a velszi herceg.** Mikor a velszi herceg a nyolczvanas évek elején Budapesten járt, ellátogatott a *Népszínházba* is egy Blaha-estére.

A hatalmas trónörökös el volt ragadtatva, s felvonásközben gróf Károlyi István kíséretében lement a színpadra, hogy Blahánét személyesen is megismerje és átadja neki a magával hozott virágbokrétát.

A színpadon nagy sürgés-forgás támadt s keresték Blahánét.

És mikor a piros csizmás Török Zsófi aszszony a színpad mögül előbújt: az angol trónörökös egyenesen hozzá lépett s kezét akart neki csókolni.

A művésznő azonban elkapta a kezét s tréfásan szólt:

— Nix dajcs Majesztét!

És odanyújtotta a hercegnek rózsapiros orcáját.

A trónörökös pedig megcsókolta és ezekkel a szavakkal bucsuzott el tőle:

— A mai estét sohasem felejttem el!

— **Falb és az aradiak.** Minden jel arra mutat, hogy fekete karácsonyban lesz részünk. De ez nem fogja az ünnepi hangulatot rontani. A gyermekek örvendezése nem lesz kisebb, mint máskor s kiadásainkat sem fogja apasztani az a körülmény, hogy Falb urnak nem tetszik havat szállítani karácsonyra. Gyermekek és üzletemberek Falbbal nem törődnek egy fikarczynit sem. Amazok biztosra veszik Jezuska látogatását, akármily idő is lesz onnantól, s ami a boltosokat illeti, azokat egy kis karácsonyi feketeség nem riaszt vissza attól, hogy min-

dent rózsaszinben lássanak. Üzleteiket, kirakataikat teletömik a legszebb holmival, megfujják erősen a reklám trombitáját, s nini — nem csalódnak, a tavalyi, a tavalyelőtti, a száz év előtti kép megismétlődik: az emberek sietnek bevásárolni, hogy boldogítsák egymást karácsonyra. Tehát ajándékot kell venni. *Hol* vegyek és *mit* vegyek — oly kérdés ez, mely gyakran a legleleményesebb elmét is agyonkinozza. Igazán, a legegyszerűbb megoldás az, hogy fölkeresünk oly üzletet, mely nemcsak a *dus választék*, hanem a könnyű *áttekintés* által is közelebb visz célunkhoz. Ilyen üzlet Aradon kétségkívül *Porter* Vilmos koronás áruháza, amelynek a földszinti, de kiváltképp a földalatti helyiségekben rendezett karácsonyi tárlataról méltán elmondhatni, hogy *szenzáció-számba* mennek Aradon. Egy agilis kereskedő műve ez a törekvés és szakügyesség legszebb eredménye. S ezért igazoltnak látjuk azt a meleg pártfogást, melyben az aradi közönség az ő koronás áruházát részesíti. A földalatti termeket, melyek este-nappal káprázatos fényben usznak, kedvenc találkozó helyéül tekint a publikum s valóban érdemes volna megrögzíteni azt az érdekes látványt, melyet a koronás áruház a nagy forgalom napjaiban nyújt.

— **A telefon-sárkány.** A repülő sárkánynak új alkalmazásáról beszélnek most Amerika tudományos köreiből. Nemrég kiállították Chicagóban oly készülék modelljét, amely megmutatta, hogy mi módon lehet például háboru idején az ostromlott várost, vagy pedig más hozzáférhetetlen helyet a külvilággal összeköttetésbe hozni. Feleresztenek a levegőbe egy repülő-sárkányt amelyre telefon-drót van alkalmazva s ez a drót villamosság segítségével leereszthető a sárkányról, ha az már elég magasan lebeg a levegőben. Természetesen, mivel a drót nagyon súlyos, evvel arányban a sárkányak is nagyon nagyoknak kell lennie. Az ostromlott várossal való telefon-összeköttetés a sárkányra alkalmazott dróton kívül másrészt azoknak a drótoknak a segítségével is történik, amelyek a sárkányt feleresztik. Az eddigi kísérletek eléggé sikerültek s most dolgoznak a szerkezet tökéletesítésén, úgy, hogy a jövő háborubáján nagy szerepe lesz a telefon-sárkánynak.

— **A fagy ellen.** *Bergman* Erich mérnök vezetéki és csatornázási vállalkozó mai hirdetését olvasóink b. figyelmébe ajánljuk.

— **Lapunk mai számához a *Christofle-cég* árjegyzéke van mellékelve, melyre e helyen is felhívjuk olvasóink figyelmét.**

— **Egész ujonnan rendezett most be *Nádlér* Lajos egy karácsonyi osztályt, hol alkalmas ajándékokat igen olcsó árban lehet beszerezni. 1 ruha szövetből 1 frt. 50 kr., 1 ruha barchetből 98 kr., 1 kis vég höní vászon már 2 frtől, egy kotóny már 24 krtól kezdve. Nagy raktár mindenféle szőnyegekben, posztópelüche és zsanília ágýterítőkben is, szőnyegek már 18 krtól kezdve, és stb. árakban.**

— **Örömteljes meglepetést** szerezhet magának, családjának és ismerőseinek mindenki, aki karácsonyi ajándéktárgyait ifj. *Kopeikó* Károlynál szerzi be. Felhívjuk a közönség figyelmét mai számunkban közzétett hirdetésére.

— **T. Üzletfeleink** szíves tudomására hozzuk, hogy *Révész* Nándor könyv- és papírkereskedő urat (Szabadság-tér 20. szám. Telefon 265 sz.) képviselőséggel ruháztuk fel, ki elfogad minden a nyomdánkat, valamint az Aradi Közlöny kiadóhivatalát érdeklő megbízásokat.

— **x— Fertőző betegségek ellen.** melyek leginkább az egészségtelen ivóvíz által terjesztettek, biztos óvszer a tiszta, egészséges ásványvíz. Felhívjuk tehát szíves olvasóink figyelmét a „Krisztály” Szt.-Lukács fürdői hegyiforrás hirdetésére.

— **x— Durator** által a cipőtalp egyszerű bekenésével *ötször* oly tartós és vízhatlan lesz. E kiváló hazai készítmény nagyon is sok takarékos embernek szerez örömet és bizonyára kevés családnál fog hiányozni nemsokára. Ara 1 és 2 korona. Póztán 1 kr. 20 fillér beküldése után bérmentve küldi a Durator-gyár, Budapest, Lipótkörút 3. Kaptható azonban mindenütt.

— **x— A régi jó idöket** oly szívesen magasztaljuk és igen gyakran teljes joggal. Nevezetesen egyszerűbb igények és természetesebb táplálkozási módban bizonyára felülmúltak bennünket! Mi minden támadja meg újabb idöben idegeinket! Fölötte pedig a folyton emelkedő alkoholikus és idegigazító italok élvezete! Szorgosan ajánlható tehát, ennek az ártalmas befolyásnak legalább tehetség szerint elébe vágni és nevezetesen az oly általánosan szokássá vált bakkávé élvezetnek is a bakkávének keverése

által, fölig Kathreiner-féle Kneipp malátakávéval, hogy így azt az egészségnek üdvössé tegyük. Általánosan ismert dolog, hogy ez által kellemes és jóízű kávéitalt nyerünk, a mely az idegekre csillapítóan és erősítően hat, izgatás és gyöngítés helyett. Saját egészségének ezt az oltalmát, legalább figyelmen kívül hagyania nem szabadna senkinek sem, különösen nem szabadna egyetlen egy háziasszonymnak sem kősnie, ezt az egészséges höní Kathreiner-féle Kneipp malátakávé, az ismert eredeti csomagokban, családjának üdvére, háztartásába bevezetni és állandóan használni.

Gazdasági-egyleti gyűlés.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától —

Arad, december 15.

Ma délelőtt tartotta az *Aradmegyei Gazdasági Egyesület* hivatalos helyiségében, *Vásárhelyi* László elnöklete alatt VI-ik igazgató választmányi gyűlését.

Jelen voltak: ifj. *Kintzig* János alelnök, *Habereger* György, *Halmai* Andor, *Hamzsea* Ágoston, *Purgly* László, *Hámori* László dr., *Kossinszky* Viktor, *Dálnoki-Nagy* Lajos alispán, *Solyomossy* Lajos báró, *Vásárhelyi* Dezső, *Verzár* Márton választmányi tagok, *Oláh* Dezső titkár és *Buday* Ödön irodavezető.

(Elnöki jelentés.)

Az elnöki jelentés az egyesület utolsó havi működéséről számol be, mely igen élénknek mondható. Német-Peregen rendezett az egyesület állatkiállítás, szervezett öt újabb tojásértékesítő szövetkezetet: *Etek*, *Kétegyháza*, *Székudvar*, *Nagy-Zerind* és *Szapáryliget* községekben, létesített *Seprösön* egy fogyasztási és *Nagy-Zerinden* egy hitelszövetkezetet.

A népies gazdasági előadások, gazdasági és háziipari tanfolyamok szervezése folyamatban van; így: december hó 12-én egy-egy kórszónó tanfolyam nyílt meg *Nagyzerind* és *Erdőhegy* községekben, *Glogovácson* és *Uj-Fazekas-Varsádon* egy-egy téli gazdasági tanfolyam szerveztetik, továbbá *Megyes-Egyháza* és *Zimándköz* községekben szalmafonó, *Gurahonczon* fafaragási és *Nagy-Kamaráson* czirokseprő tanfolyam tartatik.

Ezeken kívül a vármegye 60 községében lesz népies gazdasági előadás.

Az egyesület fogyasztási szövetkezete örvedetesen fejlődik, november 30-ig 171,141 koronát forgalmazva. Az utolsó hónapban újabb 62 tag jelentkezett az egyesületnél felvételre s így a folyó évben 258 tag lépett be és az egyesületi tagok száma 707.

(Uj teleptés.)

Tárgyalta a választmány *Urbán* Ivánnak, *Aradvármegye* főispánjának átiratát, melynek kapcsán megküldi az egyesületnek a *kerülősi* birtoknak telepítési célokra leendő megvétele tárgyában a földmivelésügyi miniszterhez intézett felterjesztését és felszólítja az egyesületet a szükségesnek mutakkozó intézkedések megtételére.

A választmány egyhangú véleménye szerint a telepítésre ajánlott mintegy 5000 holdnyi terület úgy köz- mint mezőgazdasági és egy-szersmind nemzetiségi szempontból is legszerencsésebben van kiválasztva, miért is elhatározták, hogy a gazdasági egyesület csatlakozik *Urbán* Iván főispán felterjesztéséhez és a maga részéről a telepítést szinte kérve, felajánlja a földmivelésügyi miniszternek szolgálatait úgy, hogy az egyesület a magán telepítésen kívül a telepesek gazdasági vezetését is magára vállalná.

(A fedezetlen határidő-üzlet.)

A gazdasági egyesületek országos szövet-ségének nagygyűléséről beszámolva elhatározta a választmány, hogy *Zselénski* Róbert gróf elnököt üdvözli és jegyzőkönyvi köszönetet szavaz azon ténykedéséért, hogy a szövetségi nagygyűlésen szakszerű előadásával a biharvármegyei gazdasági egyesület a fedezetlen határidő üzlet reformálása tárgyában tett javaslatával szemben az *Aradvármegyei* gazdasági egyesület azon álláspontját, hogy a fedezetlen határidő-üzletet nem reformálni, hanem eltörölni kell, diadalra segítette.

Konstatálta a választmány, hogy az *Omgé* dohánybizottsági gyűlése a beváltás körül kö-

vetendő eljárás tárgyában egész terjedelmében elfogadta gazdasági egyesületünk álláspontját.

(A bécsi mézások ellen.)

A bécsi mézások bojkottja ellen elfogadták azt a javaslatot, mely szerint felir az egyesület a földművelésügyi miniszterhez, miszerint a bécsi vásáron a fogyasztási adóknak az eladóra való áthárítását akadályozza meg, kérve, hogy a pozsonyi kiviteli hizottmarha-vásár visszaállítása tárgyában mielőbb egy országos szaktanácskozmány tartassék, és végül előre is tiltakozik az egyesület az 1903-ban megújítandó kereskedelmi szerződések alkalmával, — a bécsi mézások részéről kért — román határzár megszüntetése ellen.

Ifj. Kintzig János javaslatára hozzájárulás és hasonló felterjesztés intézése céljából a határozati javaslat megküldetik az ország összes gazdasági egyesületeinek.

(Apróbb ügyek.)

Tudomásul vették a magyar gazdaszövetség átiratát, melyben *Vásárhelyi László* igazgató elnöknek a gazdaszövetség *Sikló község monografiájának* megírásáért köszönetét fejezi ki.

Végül tárgyalták *Révész Nándor* beadványát, mely szerint egy Aradon az Agrárbank és az Arad Csanádi Gazdasági takarékpénztár támogatásával létesítendő borértékesítő részvénytársaság eszméjét penditi meg.

A beadványt javaslat tétel végett a szőlészeti és borászati szakosztályhoz utasították.

TÖRVENYKEZÉS.

§ Az irnok gyilkosa. A trencsényi esküdtszék *Hajdu Géza* törvényszéki elnök elnöklete alatt két napi tárgyalás után tegnap éjjel hozott ítéletet *Melcsiczky János* árvaszéki irnok gyilkosának, *Korgel Vilmos* fodrásznak a bűnügyében. A vádolt augusztus havában az árvaszék helyiségében hasbalötte *Melcsiczkyt*, a kit Pozsonyba vittek, a hol belehalt sebébe. Az esküdtszék erős fölindulásban elkövetett, halált okozó súlyos testisértésben mondotta bűnösnek a vádoltat, a kit a törvényszék erre *öt évi fegyházra* és az országból való kiutasításra ítelt.

NAPIREND.

December 16. Vasárnap. Róm. kath. naptár: Etelka. — Protestáns naptár: Etelka. — Görög-keleti naptár (december 3.): Szofonia. — A nap két 7 óra 28 perczkor, nyugszik 3 óra 52 perczkor. — A hold két 1 óra 46 perczkor, nyugszik 0 óra 28 perczkor.

December 17. Hétfő. Róm. kath. naptár: Lázár. — Protestáns naptár: Lázár. — Izraelita naptár: Chamukka kezdete. — Görög-keleti naptár (december 4.): Borbála szüz. — A nap két 7 óra 29 perczkor, nyugszik 3 óra 52 perczkor. — A hold két 2 óra 47 perczkor, nyugszik 0 óra 56 perczkor.

Időjárás. Légnymás reggel 7 órakor 776.9 milliméter, délután 2 órakor 775.2 milliméter. — Hőmérsék reggel 7 órakor C° + 2.3, délután 2 órakor C° + 3.0. — Szél iránya és ereje reggel 7 órakor DN. 4, délután 2 órakor N. 1. — Felhőzet reggel 7 órakor borult, délután 2 órakor borult. — Csapadék az utóbbi 24 órában Csepégés.

Időjárás. A központi meteorologiai intézetnek Aradra küldött táviratai szerint a mai napra a következő időjárás várható: Száraz, ködös, fagyponthoz közeli hőmérséklet.

Szabadságharozli emléktárgyak országos muzeuma (színház-épület, I-ső emelet) nyitva van mindennap délelőtt 8 órától délután 6 óráig. Belepti-díj: Hétköznapokon 40 fillér, vasárnap 20 fillér.

Kölcsény-könyvtár. Nyitva van vasár- és ünnepnapokat kivéve, mindennap 11 1/2—12 1/2 óráig. Helyiség: Erekiyemuseum helyisége mellett ülésterem.

December 16. Az aradmegyei takarékpénztár rendkívüli közgyűlése délelőtt 10 órakor.

December 17. Az aradi kereskedelmi- és iparkamara teljes ülése délután 5 órakor.

December 18. A Kölcsény-egyesület hangversenyyel egybekötött fölolvasó-estéje délután 4 1/2 órakor (Városház.)

December 19. A Kölcsény-egyesület népszerű előadása délután 5 órakor (Kereskedelmi iskola.)

December 23. A Kossuth Lajos betegsegélyző- és temetkezési-egylet táncestéje (Színházi sörcsarnok.)

December 25. Kőrörvosválasztás Borossében.

December 31. Az új-szent-annai fiatalság műkedvelői előadással egybekötött táncvigalma.

KÜLÖNFÉLÉK.

☐ Fogalomzvar.

Czetcsontvázat néz Birike nevelőnőjével. Egyeszerre megszólal a leányka:

— Ugy-e, kisasszony, a czethalat régi fűzökből csinálják . . .

☐ Hisztéria — katonák közt. A legtöbb ember, különösen pedig a legtöbb férfi azt hiszi, hogy a hisztéria *csakis* a gyöngébb nem betegsége; pedig a tapasztalat alaposan ráczáfol erre a hitre. Most jelent meg a német hadsereg egészségi állapotáról egy kimutatás, amelyből kitűnik, hogy a német katonák közt nem is nagyon ritkán fordulnak elő hisztériás megbetegedések: harmadfél év alatt százötven hisztérikus katonát kezeltek a német helyőrségi-kórházakban. Az esetek közül harminczban megsebesülés, százhuszban pedig ideggyengeség volt a hisztéria oka. E megbetegedések tünetei első sorban az izomgörcsökben nyilvánultak úgy, hogy a katonák nem használhatta fegyverfogására kezét, majd a menetelésben szolgált akadályul a láb izmainak a görcse, azután pedig a betegek tagjai vitustáncszerűen rángatództak; ezenkívül nemcsak hisztérikus bénulásra volt példa német katonák közt, hanem néhányan megsiketültek, mások beszélőképességüket veszítették el hisztéria következtében.

☐ Modern háztartás.

Asszony: Uj szakácsnót kellene fogadnunk.

Férj: Hiszen a mostani jól főz . . .

Asszony: Igen, de már elkértem tőle minden megtakarított pénzét.

☐ Kedélyes fogház. Bár ellátás és humanitás dolgában a mi fegyházaink lakói sem panaszkodhatnak, de annyi bizonyos, hogy megirigyelhetik a francia országai *fresnesi* fegyházbeli kollegáikat, mert az egész világon sincs a fresnesihez fogható kedélyes fegyház, amelynek az igazgatósága most adott ki pályázati felhívást a közelgő téli szükséges élelmiszerekre; e felhívás szerint az egészséges gyomru fogoly uraknak a következőkre van csak szükségük:

Ötvenezer kilogramm marhahús, *kétszázezer* tojás, *száznegyvenöt* liter vörös bor (!), *kétezer* kilogramm vaj és *százöt* kilogramm égetett czukor, azonkívül pedig, hogy desszert is legyen: néhány ezer kilogramm fügét, szilvát és diót is kapnak a tekintetes rab urak. Azt a bűnöst, aki abban a szerencsében részesül, hogy a *fresnesi* fegyház lakója lehet, minden valószínűség szerint kiszabadulása után rövid idő múlva visszaesalogatja oda a pompás konyha és a *fresnesi* fegyencz igazán elmondhatja, hogy: fegyenczélet a legszebb a világon.

☐ Így érthető.

— Nézze csak, mily gyöngédek azok egymás iránt.

— Házasársak.

— No, manapság ritkaság . . .

— De nem az egymás hitvestársai . . .

**INGUSZ I. és FIA
KÖNYV- ÉS
PAPIRKERESKEDÉSE**

ajánlja dusan felszerelt

karácsonyi-raktárát,

ugymint:

képeskönyvek-, ifjusági iratokban, disz munkák (leszállított áru alkalmi vételek), diszlevélpapírok (dobozokban.) Kifestésre és égetésre alkalmas fatárgyak, festékek, felszerelt festék-készletek diszes dobozokban, festővászon és minták óriási választékban jutányos áron és az eddigi szolid kiszolgálás mellett

Templom- és Kazinczy-utczák sarkán lévő fényesen berendezett új üzlethelyiségünkben.

SZERKESZTŐI ÜZENETEK.

G. F. Pitvaros. Rosszul értesült. Az „Ország Világot“ csak úgy kapja meg, ha bélyeg és kezelési költségek fejében nyegyedévenként 75 krtf küld be lapunk kiadóhivatalába. Petőfi összes költeményeit pedig tavaly karácsonykor kapták ajándéku előfizet-

tóink. Ha olvasott valahol egy hirdetőment, úgy azt nem állhatott egyéb. Az idei karácsonyra „Athaeneum képes családi naptárát“ kapják öszes előfizetőink. A naptárt szép keménykötésben adja. **M. M. Zám.** November végén.

KOZGAZDASAG ES KOZLEKEDES

= Birtokcsere. *Tóth János* eladja az 2732. sz. tjkvben fölvev ingatlanbőr. A illető részt *Tóth Józsefnek* 300 koronaért. *Jankovics* és neje eladnak az aradi 821. sz. tjkvben beltelekből 174 ölet *Kakinszka Pálné Honesz* nevének 2000 koronaért. — *Idősb Pethő János* és neje eladják az aradi 3299. sz. tjkvben felvev hold 870 ööl szántót *Várad Felmir Pál* és neje nek 1740 koronaért. — *Szudy József* eladja az aradi 2557. sz. tjkvben felvev *Borju-utca* 2. sz. házról az öt illető részt *Szudy Károlynak* 800 koronaért. — *Borsos János* és neje eladják az aradi 3440—3441. sz. tjkvben felvev ingatlanokat *Kelmen Józsefnek* 6590 koronaért. — *Mark* eladja az aradi 6657. sz. tjkvben felvev *Kapa-utca* 27/a. sz. házat neje szül. *Dragits Katalinnak* 600 koronaért. — *Skriba Antal* és neje eladják az aradi 1206. sz. tjkvben felvev *fürj-utczai* 2. sz. háza 600 koronaért *Murcsán Györgynek*.

= Fizetésképtelenségek. A bécsi Creditorei Verei a következő fizetésképtelenségeket jelent: *Kürschner József, Tolna-Szántó.* — *Glück Mór, Buda Szt.-Mihály.* — *Mandi Henrik, Gyöngyös.* — *Mandl Pál, Gyöngyös.* — *Biederman Mari, Klagenfurt.* — *Rosner Ignác, Kun-Félegyháza.* — *Dragoda Péter, Nagy-Becskerek.*

Budapesti áru- es értéktőzse.

— Az Aradi Közlöny távirati tudósítása. —

Budapest, december 15.

Délitőzse. A buzakinálat mérsékelt, vételke gyöngé. Bányadrt irányzat mellett néhány ezer méterm zsa került forgalomba, változatlan áron. Egyéb gabor nemü forgalom nélkül. Időjárás szép.

Zárul 12 órakor:

Buza 1901. áprillira	7.35—7.36
Buza októberre	7.52—7.53
Rozs 1901. áprilásra	7.15—7.16
Zab 1901. áprilásra	5.60—5.62
Tengeri 1901. májusra	4.80—4.81
Repce októberre	

Zárul 5 órakor:

Buza 1901. áprillásra	7.36—7.37
Buza októberre	7.53—7.54
Rozs 1901. áprilásra	7.16—7.16
Zab 1901. áprilásra	5.60—5.61
Tengeri 1901. májusra	4.83—4.84
Repce októberre	12.80—12.90

Zárul 5 órakor:

korona

Osztrák hitelrészvény	674.50
Magyar hitelrészvény	681.—
Leszámitolóbank részvény	425.—
Rima-Murányi vasmű részvény	495.—
Osztrák-magyar Államvasutl részvény	665.75
Közuti vasut	592.50
Városi villamos vasut részvény	294.—

Budapest-kőbányai sertéskereskedelen

— December 15. —

Magyar elsőrendű: Óreg nehéz páronként 400 grammon felüli sulyban — fillérig. Óreg közep páronként 300—400 kilogramm sulyban — fillérig. Piatal nehéz páronként 320 kilogrammon felüli sulyban 97—98 fillérig. Piatal közep páronként 251—320 gramm sulyban 96—97 fillérig. Piatal könnyű páronként 350 kilogrammig terjedő sulyban 96—97 fillérig. Magyar szedett: Nehéz páronként 280 kilogram felüli sulyban — fillérig. Közep páronként 240 kilogrammon felüli sulyban — fillérig. Könnyű páronként 200 kilogrammig terjedő sulyban — fillérig. Romániai: Nehéz páronként 320 kilogrammon felüli sulyban — fillérig. Közep páronként 250—320 grammon felüli sulyban — fillérig. Könnyű páronként 250 kilogrammig terjedő sulyban — fillérig. Romániai eredeti (Stachl) Nehéz páronként 240 kilogram felüli sulyban — fillérig. Könnyű páronként 240 kilogrammig terjedő sulyban — fillérig. Szerbiai: Nehéz páronként 280 kilogrammon sulyban 90—92 fillérig. Közep páronként 240—260 gramm sulyban 86—88 fillérig. Könnyű páronként 240 kilogrammig terjedő sulyban 82—84 fillérig.

Megjegyzés. A fent jegyzett áruk suly szerint díg a szokásszerű levonások mellett, egy kilogrammra fillérékben értendők. Szokásszerűleg a hizott suly teljes (brutto) sulyából az életre páronként 45 kiló vonandó le. A sertések vételárából a vevő javára vándó le. A sertések osztályozásánál azok teljes sulya vételik irányadónak. Sertéslétszám. December 12-én volt készlet darab, december 13-án fölhajtatott 306 darab, december 13-án elszállított 507 darab, december 14-én készletben 37676 darab. Üzlet: Csöndes.

S z e s z ű z l e t.

— Deczember 15. —

Mai jegyzéseink: Készárú nagyban nyers szesz 115 korona, kicsinyben 117 korona, finomított szesz nagyban 118 korona, kicsinyben 120 korona, hordó nélkül per 100 liter 1/2% beleértve 70 korona fogyasztási adót. Szárított moslék 12 korona 50 fillér mmásánként.

Hivatalos árfolyamok

a budapesti áru- és értéktőzsdén.

Budapest, 1900. deczember 15.

Magyar aranyárjádék 40/0	97.—
Magyar koronajárjádék 40/0	92.05
Magyar arany 4 1/2 0/0	99.50
Magyar ezüst 4 1/2 0/0	99.25
Magyar keleti vasút	98.50
Magyar földtehermentesítési kötvény	91.25
Magyar italmegváltási kötvény	98.75
Horvát-szlavon földtehermentesítési kötvény	92.50
Magyar nyeresémsorsjegy kölcsön	166.50
Tiszaszabályozási és szegedi kölcsön	139.75
Osztrák papíráradék	97.75
Osztrák járadék ezüst	97.75
Osztrák járadék arany	98.—
Koronajárjádék	98.50
1860-iki államsorsjegyek	135.—
Osztrák-magyar bankrészevény	1690.—
Magyar hitelbank részevény	680.—
Osztrák hitelintézet részevény	673.—
Osztrák-magyar államvasút	665.—
20 frankos arany (Napolcondor)	19.16
Német birodalmi marka	117.57
London	240.30
Páris	95.72

Vasuti közlekedés.

(Érvényes 1900. évi október hó 1-től.)

ARADROL		ARADRA	
Budapest felé indul:		Budapest felől érkezik:	
Nagyváradra reggel	5.10	Személyvonat reggel	6.05
Gyorsvonat reggel	8.18	Személysz. tv. reggel	9.10
Személyvonat d. e.	11.20	Gyorsvonat délelőtt	11.51
Személysz. tv. d. u.	3.56	Személyvonat d. u.	3.55
Gyorsvonat délután	4.21	Gyorsvonat este	7.11
Személyvonat este	9.35	Szm. Szolnokról este	8.45
Erdély felé:		Erdély felől:	
Személyvonat reggel	6.35	Soborsóiról reggel	6.59
Gyorsvonat délután	12.11	Személyvonat d. u.	10.50
Soborsinig délután	2.04	Radnáról délután	2.36
Személyvonat d. u.	4.30	Gyorsvonat délután	4.06
Radnál este	6.35	Személyvonat este	8.57
Gyorsvonat este	—	Gyorsvonat délelőtt	8.23
Temesvár felé:		Temesvár felől:	
Személyvonat reggel	6.20	Vegyesvonat d. e.	10.43
Személyvonat d. e.	11.56	Személyvonat d. u.	3.44
Vegyesvonat délután	5.—	Személyvonat éjjel	10.55
Szeged felé:		Szeged felől:	
Vegyesvonat reggel	6.45	Személyvonat reggel	8.53
Személyvonat d. u.	4.25	Vegyesvonat este	6.50
Brád felé:		Brád felől:	
Személyvonat reggel	6.25	Borossebesről szv. r.	8.03
Vegyesvonat d. u.	12.06	Vegyesvonat d. e.	11.—
Borossebesig szv. du.	5.20	Személyvonat este	7.—

IDEGENEK ARADON.

— Deczember 15. —

Fehér Kereszt szálloda. Rosenberg Mór utazó Budapest. — Miskolczi József utazó Budapest. — Kopper Adolf utazó Budapest. — Weisz Mihály utazó Budapest. — Schweiger Izidor utazó Budapest. — Magyar Ferencz mészáros Tenke. — Lukács Jenő utazó Budapest. — Szász Odön utazó Budapest. — Eisler József utazó Budapest. — Pisk József utazó Budapest. — Santó Samu utazó Budapest. — Inezé Lajos vállalkozó Nagyvárad. — Aurél Jenő utazó Budapest. — Neuburger Zsófia magánzónó Bécs.

Központi Szálloda. Königsgrófné Bécs. — Juhász Balint igazgató M.-Hegeyes. — Petkovics István birtokos Borosjenő. — Bilisch József hivatalnok Budapest. — Mairovics Mór fakereskedő Lippa. — Beck Lajos utazó Kecskemét. Roos Armin utazó Budapest. — Gertler József utazó Budapest.

Nádor szálloda. Bánffy Miklós állomásfőnök M.-Kovácsbáza. — Klein Gyula hivatalnok Lippa. — Konti János cipész Beszterce. — Schöffner György földműves Szemlak. — Jay Antal gazdatiszt Borosjenő. — Furviller Miklós cipész Beszterce. — Harsányi Gyula községi jegyző M.-Kovácsbáza. — Hanák Sándor körjegyző Beél. — Budai Zsigmond jegyző Nadab. — Vagner Károly joghallgató O.-Verbász. — Szabó Gábor asztalos Jaszapáti. — Grünbaum Benedek terménykereskedő Zenta.

!! Karácsonyra!!
Kerpel Izsó

könyv- és papirkereskedése

Aradon, Andrássy-tér 20-ik szám. (Arena-épület.)

Nagyobb könyvtárvételek folytán könyvkereskedésem antiquár osztályában

a legszebb ifjusági iratok, dísművek és képeskönyvek

kifogástalan tiszta állapotban, óriási választékban, antiquarice, bámulatos olcsó áron kaphatók.

Izléses dísz-levelepapírok nagy raktára. Magyar- és német imakönyvek díszes kötésben és igen jutányos áron. Naonta gyönyörű újdonságok, képes levelező-lapok és levelezőlap-albumokban. Karácsonyfa-díszek nagy készlete.

Névjegyek izléses és olcsó elkészítése.

Ugyane czég ajánlja

30,000 kötetes kölcsönkönyvtárát,

melyben minden magyar, német, francia és angol újdonság megjelenés után azonnal több példányban kivehető. Az új, magyar, német, francia és angol jegyzékek megjelentek és azokkal bárkinek készséggel szolgálok díjmentesen. Kölcsöndíj havi 1 korona 20 fillér, vagy kötetenként fizetve: 8 fillér. A könyvek újak és tiszták.

Kiváló tisztelettel:

KERPEL IZSÓ

könyvkereskedése és kölcsönkönyvtára.

REGENY-CSARNOK.

A szürke asszony.

— Regeny. —

Írta: Sudermann Hermann.

Fordította: Hellerné-Oláh Margit. (1)

I.

Azon a napon, mikor birtokát dobra ütötték, született Meyhöfernek harmadik fia: Pál. Ez bizony nehéz idő volt!

Elzbeth asszony. Meyhöfer neje, bánatos arczzal, fájdalmas mosollyal feküdt a nagy, menyegzes ágyban, mellette az újszülött bölcsője; nagy szemei ide-oda tévedeztek és nyugtalanul figyelt minden zajra, mely az udvarról szomorú betegszobájába behallatszott.

Minden gyanus hangra felriadt s valahányszor odakünn idegen férfihangot vagy kocsizörejt hallott, az ágy oszlopait átkarolva, mindannyiszor remegve kérde.

— Megtörtént-e már? Vége van-e már?

Senki sem felelt. Az orvos szigoruan meghagyta, hogy mindentől óvják, a mi izgathatná; de persze arra nem gondolt a jó ember, hogy ez az örökös félelem és bizonytalanság százszor jobban kínozza a szegény asszonyt, mint a legborzasztóbb való.

Egy délelőtt — ötödnapra fia születése után — hallotta férjét, kit e nehéz időben alig látott egyszer-másszor, a mint a mellékszobában káromkodva és nagyokat sóhajtva döngő, sulyos léptekkel járkál. Egy szót is megértett, egyetlen egy szót, melyet férje folyton ismételt; ezt az egyetlen szót: Földönfutó!

Most már tudta, hogy megtörtént.

Erőtlen kezét az újszülött fejecskéjén nyugtatta, ki komoly arczzal bámult a világba és keservesen zokogott.

Kis idő múlva a szolgálónak, ki a gyermeket dajkálta, mondá:

— Mondd meg az urnak, hogy szeretnék veled beszélni.

A férj bejött. Nehéz léptekkel közeledett

neje ágyához és oly arczzal nézett reá, mely erőltetett nyugodtságával még inkább eltorzultnak és kétségbeesettnek látszott.

— Max — kérdezte félénken, mert mindig félt férjétől — Max, ne titkolj semmit előttem, úgy is el vagyok készülve a legrosszabbra.

— El vagy készülve? — kérde gyanakodva, mert az orvos rendeletére gondolt.

— Mikor kell mennünk?

Mikor férje látta mily nyugodtan néz a szerencsétlenség szemébe, nem tartotta tovább szükségesnek szavaira vigyázni, és szenvedélyesen tört ki:

— Mikor? — Ma — holnap, a mikor az új gazdának tetszeni fog. Csak is kegyelmének köszönhetjük, hogy még itt vagyunk, és ha neki úgy tetszik, ma éjjel az utcán halhatunk.

— Arra nem jut a dolog, Max, — mondá Elzbeth, nehezen tartva vissza könyeit — ha megtudja, hogy pár nap előtt egy kicsike tért be hozzánk — — —

— Ugy — talán koldulni menjek hozzá, mit?

— Nem, nem. Magától megteszi. Hogy hívják?

— Douglas a neve; az insterburgi kerületből szakadt ide; roppant gögösen lépett fel, roppant gögösen; legszivesebben kikergettem volna az udvarból.

— Maradt valamink? — Halkan kérdezte és félénken az újszülöttre nézett, mert talán a választól függött ennek yenge, kis élete.

Férje keserűen felnevetett. Maradt borralvaló egész kétezer tallér!

Elzbeth megkönnyebbültan sóhajtott fel, mert szegény már attól félt, hogy a borzasztó „semmi” szót fogja hallani.

— Mihez kezdünk kétezer tallérral? — folytató férje — miután már ötvenezret dobunk a sárba. Talán vendéglőt nyissak, vagy pedig gombbal és pántlikával kereskedjem? Te meg talán, hogy segíts valamit, előkelő házakban fogsz varrni, a gyermekek pedig gyufát árulnak az utcán — hahaha!

Erős, már szürkülő haját felborzolá s lábával a bölcső felé rugott, mitől az erősen ide-oda ringott.

— Miért is született ez a fiú? — mondá sötét arczzal és a bölcső mellé térdelve, a párányi kis öklöt nagy vörös kezébe temette és elkezdett beszélni a gyermekhez:

— Ha te tudtad volna, fiam, hogy mily rossz és semmirevaló ez a világ, hogy benne a szemtelenség arat diadalt, míg a becsületesség tönkre megy, akkor ugyan te ott maradtál volna a más világban. Mi lesz a te sorsod? Az apádból semmiházi, földönfutó ember lett, aki feleségével és három gyermekével az ország-uton kóborolhat, míg helyet talál, ahol magát és családját végleg tönkre teszi.

— Max, ne beszélj így, megszakasztod a szívemet — kiáltá Elzbeth asszony, karját férje fele nyujtva, hogy átkarolja, de kezei erőtlennül hanyatlottak le.

Férje felugrott.

— Igazad van! Elég a sirásból és buszkodásból! Persze, hogyha én most egyedül lennék, szabad ember, mint egykor, akkor Amerikába mennék vagy Oroszország valamelyik sivatagába — ott gazdaggá lehet még az ember — igen; vagy a tőzsdén próbálnék szerencsét, ma hausse, holnap baisse, hej ott lehetne pénzt szerezni, — de így, lekötve ahogy vagyok — s egy siralmas pillantást vetett feleségére s gyermekére, aztán az udvarra mutatott, honnan a két idős fiú nevetése éppen behallatszott.

— Hiszen tudom én, hogy mi most csakis terhedre vagyunk — mondá az asszony alázatosan.

— Ne beszélj nekem teherről! — felelt a férfi. — Nem úgy értettem. Szeretlek én titeket — és azzal vége. Most csak az a kérdés, hová? Ha legalább ez az újszülött nem volna, akkor a sors változásait könnyebben elviselnék egy ideig. De így — te beteg, a gyermeknek ápolására van szüksége; végre nem marad más hátra, mint megvenni egy parasztbirtokot valahol és a kétezer tallért arra fordítani. Hej, ez lesz csak az élet! — Én a koldustarisznyával, te meg a batyúval; én a kapával, te meg a sajtárral.

— Ami még nem lenne a legrosszabb — mondá halkan az asszony.

— Nem? — keserűen nevetett. — No, be-
teljesülhet ez a vágyad. Például Moussainen
eladó, ez a siralmas, mocsaras föld a pusztán.
— Oh miért éppen ez? — suttogá az asz-
szonyon összerázkódva.

De férje mindjárt beleszeretett a gondolatba.
Igen ez lenne aztán valami a kelyhet utolsó csep-
pig kiüríteni. Szemben mindig az elmúlt dicsőség,
mert tudod, hogy a Helenethali kastély éppen
szembe néz Moussainnal; köröskörül ingovány
és pusztá, mintegy 200 hold; termővé tehetne
talán valamit az ember belőle. És mit mondana
hozzá a világ? Ez a Meyhöfer derék egy em-
ber, nem szégyenli balsorsát, még inkább guny-
nyal tekint reá Ezt mondaná. És igaza lenne.
Igen, valóban, ki kell gunyolni a balsorsot, ez
az egyetlen, fenséges világnézet; ki kell füt-
tyülni a szerencsétlenséget. — Es egyet fütty-
tyentett, úgy, hogy a szegény beteg felriadt
ágyából.

— Bocsáss meg galambom — kérlete nejét,
kezét simogatva, egyszerre a legjobb hangulat-
ban, — de nincs-e igazam? Ki kell füttyülni.
Ha meg van az az öntudatom, hogy becsületes
ember vagyok, minden csapást kéjjel tűrhetek.
Kéj! igen, ez a találó kifejezés. A birtok min-
dennap eladó, mert mostani tulajdonosa rövid
idő előtt beházasodott egy gazdag birtokba és
az egész rozzant birtokot földestül, épületestül
ott hagyta.

— Gondold meg még egyszer, Max — kéré
felesége nagy félelem közt.

— Mi haszna a meggondolásnak? la-
— viszonzá indulatosan Max. — Ennek a Doug-
snak csak nem maradhatunk a nyakán és
jobbat nem igényelhetünk rongyos kétezer tal-
lérért: hát lássunk hozzá iziben.

Es időt sem véve a bucsuzásra, elsielt.

(Folytatása következik.)

Városi színház.

Bérlétszűnet.

Bérlétszűnet.

Vasárnap, 1900. évi december hó 16-án:

Délután 3 1/2 óraker, fél árkakkal:

Az erdőszépe.

Dráma 5 felvonásban. Irta: Feuillet Octave. Francziából
fordította: Feleki Miklós.

SZEMÉLYEK:

Morel György Palágyi L.	Hugó, fia . . . Bács Károly.
Louise, nővére Angyal Ilka.	Jeo, unokája Hegyessi Gy.
Guy Chatel . . . László Gy.	Didier Pál . . . Nemes S.
Pálma, nővére Menszáros M.	Hoel apó . . . Mezei Péter.
Penmarch . . . Babsné.	André Erdélyi E.

Kézdate 3 és fél óraker.

Bérlét 77. sz.

Páratlan.

Este 7 óraker, rendes árkakkal:

A párisi élet.

Operette 5 felvonásban. Irta: Meilhac és Halévy. Zenéjét
szerzette: Offenbach Jakab.

SZEMÉLYEK:

Gondremarek Fenyéri Mór.	Joseph, kalauz Szadai F.
Matadores . . . Brczkövy K.	Urbain, inas . . . Hegyessi Gy.
Gardfeu . . . László Gy.	Karadek . . . Tolnainé.
Bobinet . . . Nemes S.	Gondremarkné Menszáros M.
Gontran . . . Czako V.	Gabriella . . . Felhő Rózsi.
Frick, cipész Rubos A.	Metella . . . Parlaei K.
Alphonse . . . Solyom L.	Pauline Turchányi O.

Kézdate 7 óraker.

NYILTTÉR.*

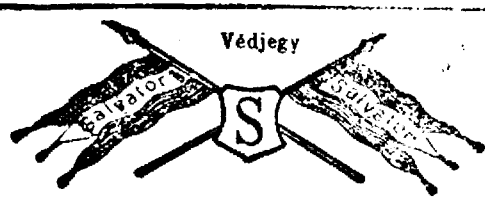
Köszönetnyilvánítás.

Kedves kötelességünknek tartjuk

dr. BUND ÁRPÁD

orvos urnak, ki croupos diphteritisben su-
lyosan megbetegett gyermekünket, fáradt-
ságot nem ismerő — buzgó — és önfel-
áldozó kezelésével, a halál fenyegető kar-
jai közül kiragadva, Isten akaratával, ne-
künk, kétségbeesett szülőknek visszaadta,
forró és hálás köszönetünket e helyen is
nyilvánítani. Isten áldja meg őt ezért.

Grosz Sándor és neje.

Vesebajoknál,
a hólyag bántalmainál
és köszvénynél,
az emésztési és lélegzési
szervek hurutainál,

Lithion-forrás

Salvator

Kitűnő sikerrel használtatik. E forrás kiváló tulajdonságai:

Húgyhajtó hatása.

Vasmentes. Kellemes ízű.

Könnyen emészthető.

Első rangu gyógyviz és diatetikus ital.
Számos orvosi tekintélyek által különösen
oly egyéneknek ajánlva, a kik ülő élet-
módjuk folytán aranyeres bántal-
makban, hasi pozaga, máj- és vese
izgatási tünetnyekben vagy húgy-
savas vesehomok és vesekövek
képződésében szenvednek.

Kapható ásványvízkereskedésekben és gyógyszerárakban.

• A Salvator-forrás igazgatósága Eperjessen.

1212

Telefon 139. sz.

Telefon 139. sz.

A fűtési idény beálltával

ajánlunk igen t. vevőinknek első minőségű

szagtalan

fűtő-köszönet

50 kilós zsákokba csomagolva

== bérmentve házhoz szállítva ==

100 kiló 3 korona 40 fillér.

Állandó raktáron tartunk elsőrendű

kovács-köszönet

és darabos

bükk-faszönet

50 kilós és 25 kilós zsákokban.

Megrendelések pontos hazaszállítása végett
fél nap időt kérünk.

Kneffel Károly és Fia

vaskereskedése Aradon.

Borivóknak, kik a bort savanyúvízzel sze-
retik vegyítsék, mindenképp

MATTONIFELÉ GIESSHÜBLER

SÁVANYÚVÍZ

Ajánlható. E víz közömbösíti a bor savát és az itának
feltesse kellemetes, ingerlő mellékhat ad, annélkül, hogy
azt feketére festené.

A színházat látogató n. é. közönségnek b.
domására hozom, hogy

„KIS PIPA“

czimü

pilseni sörcsarnokomban

a színházi előadás után

meleg ételek és friss csapolá

pilseni „Ős-forrás“ sör kapható.

Támogatásért esd

Szabó Kálmán

vendéglős.

Karácsonyi és újévi ajándékn

legkedvesebb és legalkalmasabb

egy jó és szép fénykép, festett vagy platin

melyek

Klapok Alajo

ösmeret, jóhírnevű műtermében

Arad, Templom-utca, Minorita palo

a róm. kath. templom mellett

a legjutányosabb árak mellett készülm

Ugyanott 6 darab visítkép 6 ko

minden más nagyság is jutányos ár

Gyermek levételek a legborultabb idő

is pillanat alatt eszközöltetik. Jó és tisz

munkáért, valamint hasonlatosságért m

den képnél felelősség vállaltatik. Nem

szó képek visszavétetnek és újlevétel e

közöltetik.

Világhírű

orosz karavá

tea-fajok.

POPOFF K. & C. testvére

MOSZKVA.

Több európai udvar szállító

Törzényileg védve.

Legfinomabb faj

eredeti csomagokban

ARAD és KÖRNYÉKI

csakis

VOJTEK és WEIS

gyógyárú nagykereskedőknél kapha

ARADON.

DIETRICH ÉS FIA

CS. ÉS KIR. UDVARI SZÁLLITÓK

TEA, RUM ÉS COGNAC NAGYKERESKEDŐK. FINOM LIKÖRÖK GYÁRA.

Gyár és központi iroda: BUDAPEST-KÜBÁNYA, X. Füzér utca 30.

közvetlen behozatalú valódi

BRAZILIAI RUM-ja.

Továbbá: Jamaica rum, tea kimérve és csomagolva, cognac, likör különlegességek és gyógyhatású sóborszesz.

Árjegyzék ingyen és bérmentve. 270

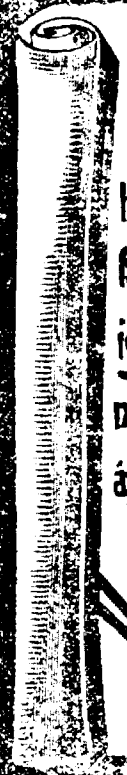
Trilby perszö

raktár: 100

KOMLÓSSY GYÖRGY, ARAD.

A. KRISTÁLY Szt. Lukácsfürdői

hegyiforrás nagy mélységéből fakadó, állandó összetételű, igen tiszt, kalcium-és magnesium-hydrocarbonat-os ásványviznek minősítendő.

Több száz kiváló orvos által ajánlva.

A legízletesebb és legolcsóbb ásványviz.

Kapható minden jobb fűszerkereskedésben és vendéglőben. 3331

ECI AMBRUS

Egyházi szent szobrok és alakok készítője és a chicagói kiállításon a legnagyobb díjjal kitüntetett műszobrász.

Bécs, IX. ker., Währingerstrasse 6. szám, a Votiv templom közelében. Flóklizlet: II. ker., Praterstr. 23.

A legnagyobb műterem szobrok előállítására, minden alak-nagyságban. Gyeps, elefántcsont utánzat és műköből (az idő viszontagságával szemben) készítve, templom, kápolna és házi oltár részére a legvonzóbb kivitelben, díszes festéssel.

A legnagyobb választék modern és antik szobrokból, mellszobrok, vázák és díszoszlopokból, valamint rajzmintákból iskolai célokra.

Árjegyzéket kívánatra díjmentesen küldök. Székküldés a világ minden részébe; jó csomagolásért kezesesség vállalatik. Ismétlődőknak magas arkedvezmény.

227

Zálogczédulákat!!

arany, ezüst

Ékszerárgyakat, gyémánt és brilliántokat, tört aranyat és ezüstöt a legmagasabb árban megvesz, becsérél és elad

DEUTSCH IZIDOR

órák, ékszerész, Templom-u., Minorita-palota.

Karácsonyi ajándékok nagy választékban. 3311

Speczialista SÉRV-KÖTŐKBEN.

A Keleti-féle cs. és kir. szab. sérvkötő a legtehetősebb ezen nemben, nem csuszlik, nem gyakorol kellemetlen nyomást és eltávolítja az eddigi sérvkötők hiányát.

Árak:
egyoldalú 6 frt.
ketoldalú 12 frt.

Gyáramban (alapított 1878.) készülnek ezenkívül: mülábak, műkezek, járó- és nyújtó-gépek, egyenestartók, (Hessing-féle rendszer), orthopédiai fűzők, haskötők, görccsérharisnyák és mindenféle gummiárak urak és hölgyek részére.

Megrendeléseket pontosan és diszkrétan eszközöl:

KELETI J. mű- és orvos sebészeti kötöszergyáros

BUDAPESTEN, IV. Koronaherczeg-utca 17.

Nagy képes árjegyzék ingyen és bérmentve. 21

PALAIS ROYAL

ORLAY SANDOR, perzsa csász., spanyol kir. udvari szállító.

BUDAPEST, IV. Koronaherczeg-utca 8.sz.

GYÉMÁNT UTÁNZATOK, PÁRISI LEGYEZŐK,

Chinai ezüst, bronz és bőr díszműárak, EZÜST ROTOK, DISZÁLLÓÓRÁK, EVŐKÉSZLETEK, STB, STB.

gyári áron.

Képes árjegyzék: ingyen.

2186

CONTINENTAL-RUM

⇒ A legjobb és legtisztább családi rum ⇒

KAPHATÓ: GOTTSCHLIG ÁGOSTON CS. ÉS KIR. UDV. TEA ÉS RUM KERESKEDÉSEIBEN
BUDAPESTEN: IV. VÁCZI UTCZA 11 SZ. IV. EGYETEMTÉR, EGYETEM U. SÁRKÁN
VI. ANDRÁSSY ÚT 23 SZ. VII. KEREPESI ÚT 6 SZ.

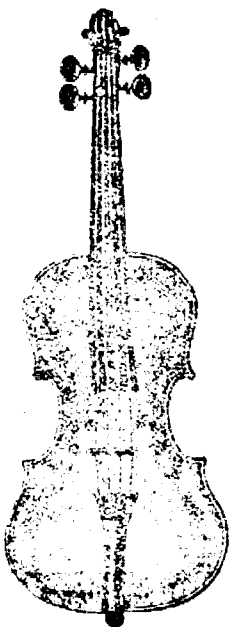
VALAMINT MINDEN JOBB FÜSZER ÉS CSEMEGE KERESKEDÉSBN

276

== A legjobb hangszerek a világon ==

a csehországi hangszerek, melyeknek egyedüli képviselője és raktára

STREICHER J. cégnél Arad, Tökölly-tér 1. sz. a. van.

Iskola hegedűk 2.50 frt, 3, 4, 5, 6 frt és feljebb 1/2 és 3/4, nagyságban, hasonló árak mellett.

Zenekari és hangverseny hegedűk 10 frttől 100 frtig.

Régi hegedűk, olasz eredetiek utanzatai 25 forinttól 200 forintig.

==== Helicon 7.50 frt, Intona 12 frt. ====

Egysoros harmonikák 3, 4, 5, 6, 7, 8 frt és feljebb.

Kétsoros harmonikák 8 frttől 35 frtig.

Cziterák 8 frttől 50 frtig. Klarinétok 3 frttől 50 frtig.

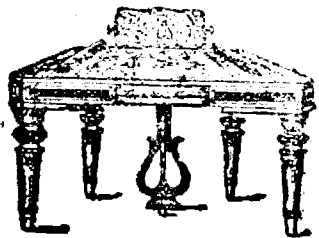
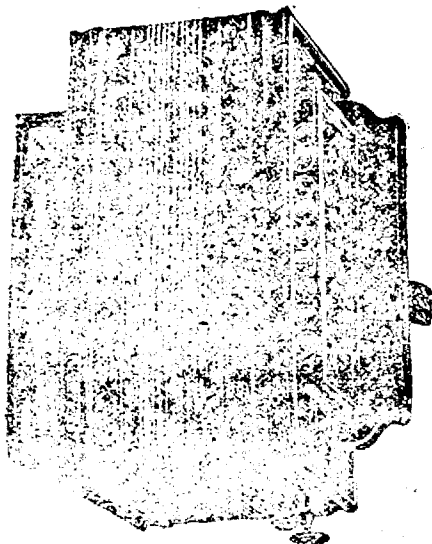
Ezenkívül mindenféle alkatrészek u. m. hegedű tokok, hangjegy-tartók, hangjegy-állványok és a legjobb minőségű olasz húrok kaphatók a fentnevezett cégnél. — Vidéki megrendelés esetén csupán az ár megnevezése szükséges, hogy a megfelelő minőség elküldhető legyen.

STREICHER J., Arad, Tökölly-tér 1.

(Katalin-fürdő épület.)

2593

Telefon szám: 189. ☎ ☎ ☎ Telefon szám: 189.

Telefon 423. sz.

KOSÁR BÉLA

Zongora, pianino, harmonium és czimbalom-készítő, kölcsön-intézet és javítások

Temesvár, Józsefváros.

Zongora, pianino és harmonium, saját készítmény és külföldi gyártmány 3336

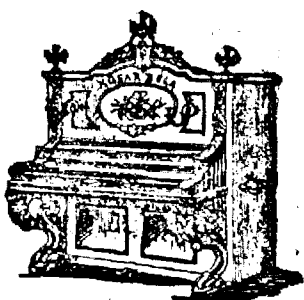
— Öt évi jótállás mellett. —

Czimbalmok saját találmányom, vasszerkezettel, alul nyitva (zongora szerkezet összeállításal).

Az általam készített czimbalmokat csak félévenként egyszer kell hangolni.

Öt évi jótállás mellett.

Árjegyzéket bérmentve és ingyen.

Kukoricza-morzsolók

kéz- és erőhajtásra, egyszerű és kettős szerkezettel, szelelővel és szelelő nélkül,

Gabona-rosták,

Konkolyozók (trieurök),

kézi kezelésre való

Széna- és szalmasajtók

fekvően vagy kocsira szerelve,

Takarmány-füllesztők,

Szállítható takaréknő- és fűző-üstök

takarmány stb. részére

zománcz bevonattal vagy anélkül, szállítóeszközökkel vagy anélkül.

Szecs kavágók szab. kenőgyűrűs görgő csapágyakkal igen könnyű járással, körülbelül 40% erő megtakarítás mellett.

Répa- és burgonyavágók,

Darálók,

„Agricola” sorvetőgépek (tolókerék szerkezettel)

mindennemű vetemény számára, váltókerékek nélkül,

Egy-, két-, és több vasú ekék

jótállás mellett elismert legjobb szerkezettel készülnek

MAYFARTH PH. és TÁRSA

cs. kir. kiz. szabad. gazdasági gépgyárak, vasöntőde és gőzhámor

BÉCS, II., Taborstrasse Nr. 71.

Alapított 1872. Kiválasztott több mint 400 arany, ezüst, 750 munkás

bronz éremmel és első díjakkal. — Árjegyzékek és számos elismerő levelek ingyen és bérmentve küldetnek. — Képviselet és szentárusítók felvételnek.

2761

Aradmegyei takarékpénztár.

Az „Aradmegyei takarékpénztár“

tisztelt részvényesei

szóló évi december hó 16-án délelőtt 10 órakor az intézet helyiségében tartandó

rendkívüli közgyűlésre

ezennel tisztelettel meghívotnak.

Tárgysorozat:

- I. Az igazgatóság jelentése.
 - II. Egy igazgatósági tag választása. (A választmány által az alapszabályok 111. §-a értelmében ideiglenesen betöltött hely végleges betöltése.)
 - III. Az igazgatóság indítványa a takarékpénztár fennállásának meghosszabbítása tárgyában. (Alapszabályok 128. §-a.)
 - IV. Az alapszabályok 21, 108, 111, 128, 129 és 124, valamint ez utolsóval kapcsolatos szakaszainak módosítása.
- A t. részvényesek, kik a közgyűlésen résztvenni óhajtanak felkéretnek, hogy részvényeiket a közgyűlés napjáig az intézet, főpénztáránál Aradon, vagy fiókpénztárainál Eleken és Battonyán nyugta mellett letéteményezni sziveskedjenek.
- Aradon, 1900. december hó 1-én.

3316

Az igazgatóság.

KWIZDA FERENCZ JÁNOS

os. és kir. oszt.-magy., román kir. és bolgár fejed. udv. szállító

kerületi gyógyszerész, Korneuburg Bécs mellett. 8 arany-, 19 ezüst-érem, 30 dísz- és elismerő-oklevél.

Állatorv. diétetikai szer lovak, marhák és juhoknak. Közel 50 év óta a legjobb istállóban használatban érvágyhiánynál, rossz emésztésnél, valamint a teheneknél a tej javítása s a tejelőképeség fokozása céljából. Egy doboz 1 korona 40 fillér, fél doboz 70 fillér. Valódi csak a fenti védjegyvel és kapható minden gyógyszerárban és droguakereskedésben. Főraktár:

Franz Joh. Kwizda

os. és kir. oszt.-magyar és román kir. udvari szállító, kerületi gyógyszerésznél Korneuburg, Bécs mellett. 1411

20% engedményt kap mindenki,

GUMMI

és hálhólyag, az egyedüli legbiztosabb legmegbizhatóbb és teljesen tartalmatlan, gyorsan és könnyen alkalmazható óvszer férfiak és nők számára. Ára tuczonként eredeti párisi minőségben frt 1.—, 2.—, 3.—, 4.—, 5.—, 6.—, 7.— és frt 8.—. Bouts amerio. tucztája frt 3.— 4.— és frt 5.—

Női óvszerek: Hasse tanár-féle frt 2.—, Mensinga tanár-féle frt 2.50, dr. Eariet-féle frt 3.— darabonként. Ezen női óvszerek szájszoros is használhatók.

Hölgy szivacsok, valódi párisi, tuczonként frt 2.—, 3.—, 4.—, 5.— és frt 6.—

Diana óv havi kötő nőknek, legjobb a világon. drbjá frt 2.50

Kimerítő arjagyzék zárt borítékban, ingyen és bérmentve.

Megrendeléseket pontosan és diszkrétan eszközöl utánvét mellett vagy a pénz előleges beküldése után

J. REIF,
Bécs, Braudstätte 3.

1881-ben alapított hírneves higiénia specialista cég. 17

ki e hirdetésre hivatkozik!

Szenzációs ujdonság!

Petroleum-izzó-égő

„PITNER“

Ez égő előnyel: Minden petroleumbenzenre, mely 4 centiméter átmérőjű, felesarharható. Kezelése és szerkezete módfelett egyszerű. Kifogástalanul, korrommentesen, szagtalanul és veszélytelenül ég; ragyogó fehér fényű, melynek világító képessége 80 gyertya erejű. Egy liter petroleumot csak 15—16 óra alatt fogyaszt. Ennélgyva nagy megtakarítás, óriási fényhatással. — Arjagyzék ingyen és bérmentve. 94

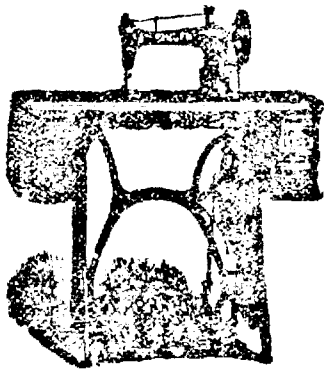
LENNER ALFRED, Wien, VII., Schottenfeldgasse 56. sz.

SZÉKELY ZOLTÁN

KERÉKPÁR- ÉS VARRÓGÉP-RAKTÁRA

ARAD, ANDRÁSSY-TÉR 3. SZ. ARAD.

TELEFON 242.

Szállítok minden e szakmába vágó különleges gépeket és pedig: keztyű, szücs, zsákvarró, kötő, paplan, kalapszegő, ugyszintén plissirozó, gouvrirozó, mosó, facsaró, mángorló stb. gépeket.

KÉPVISELETEK.

Automobilok,

motor-kocsik, motor-háromkerekek, motor-kerékpárok és tűzmentes pénzszekrényekben.

Kerékpárok téli időre gondozás végett átvétetnek.

Szakszerűen berendezett nagy javító műhely.

Dus választék mindennemű csolinakos és karikahajós varrógépekben családi s ipari célokra.

Szobaszengek berendezést s karbantartást vállalalom. — Koltsegyletessel szivesen szolgállok.

Nélkülözhetetlen és felülmulhatatlan, hatásában osalhatatlan.

Világczikk. Kivitel minden országba.

CHIEF-OFFICE 48, BRIXTON-ROAD, LONDON S. W.

Legmegbizhatóbb, legjobb, világhírű és legkeresettebb házi szer.

Thierry A. gyógyszerész balzsama

felülmulhatatlan szer minden mell-, tüdő-, máj-, gyomor- és mindennemű belső betegség ellen. Külsőleg a leghatásosabb

Csoda gyógyszer.

Csak akkor valódi, ha az összes művelt államoknál bejegyzett 2014 „apácza Védjegygyel“ és a tégelyzárba bevészt jelzessel: „Allein echt“ van ellátva. Ezenkint bebizonyíthatóan 6 millió üveg készült. Postán bérmentve 12 kis vagy 6 nagy üveg 4 korona. Próbá üveg prospektussal és az összes államokban lévő raktarak jegyzékével 1 korona 20 fillér. — Csak előzetes fizetés után küldetik.

Thierry A. centifoliakenőcse

(Csodakenőcsek nevezik) utólrhetetlen szívó erejű és gyógyhatású. Operációkat a legtöbb esetben fölőstlegessé teszi. E kenőccsel egy 14 éves, gyógyíthatatlannak tartott csontszűz, újabban pedig egy 22 éves rákszerű bajt gyógyítottak meg. Antiszeptikus és gyorsan enyhítő s teljesen gyógyító hatása mindenféle sebnél és gyuladásnál. Gyorsan puhít és oszlat, megszabadít biztosan a még oly mélyen behatolt idegen elemektől. Egy tégely bérmentve 1 kor. 80 fillér, csak az összes előzetes beküldése mellett. Nagyobb rendeléseknél olcsóbb. Ezenkint bebizonyíthatóan 100.000 tégely készült. Mindkét szerről nagy tömeg nyilatkozat áll rendelkezésre megtekinthetés végett, a világ minden részéből. Óvako junk utánzatoktól és ügyeljünk a mindentégllybe égetett czégre: **Apotheke zum Schutz-Engel des A. Thierry.** Hol raktár nincs, ne engedjék magunkat hamisítványok vagy állítólag hasonértékű készítmények megvetelére bírni, hanem **rendeljük közvetlenül** így címezve:

Thierry A. gyógysz. gyára Prograda Rohitsch-Sauerbrun mellett.

(Az osztrák os. k. államhivatalnokok-szövetkezetének szállítója.) 8141

(Contractor of the War-Office and the Admiralty, London.)

Aradvármegye alispánjától.

1496—1900. szám.

Pályázat.

Aradvármegyénél, a központi megüresedett vármegyei irnoki állásra ezennel pályázatot hirdetek.

A betöltendő irnoki állás 1250 korona évi fizetés és 240 korona lakbérrel van javadalmazva.

A pályázati kérvények az 1883. évi I. törvénycikk 19. §-ában meghatározott minősítésre, valamint az eddigi szolgálat igazolására vonatkozó okmányokkal felszerelve 1901. évi január hó 25-éig a vármegye főispánja Urbán Iván Ó Méltóságához nyújtandók be.

A megfelelő képesítéssel bíró kiszolgált altisztek az 1873. évi II. törvénycikk 5. §-a értelmében előnnyel bírnak.

Aradon, 1900. évi december hó 13-án.

Dálnoki Nagy Lajos,
alispán.

3360

16628/1900.

Hirdetmény.

A Kis-Ázsiában és Smyrnában fennforgott egészségügyi viszonyokra való tekintettel közhírré teszem, hogy belügyminiszter ur ő nagyméltósága f. évi 109585. sz. a kelt rendeletével az osztrák kormánnyal egyet-értőleg az ezen helyekről származó személy és tárgy behozatalára és átvételére nézve életbe léptetett tilalmat hatályon kívül helyezte.

Arad, 1900. november hó 27-én.
Sarló,
főkapitány.

Arany ékszer, ezüstnemű raktár.
Ezüst evőeszköz és disztárgyak.
Brilliant ékszerekben nagy választék, olcsó árak mellett.
Töredék arany a legmagasabb árakban becséreltetik.

1867. **GRALLERT J. és FIA** 1867.
Órás és ékszerész
ARAD, Andrassy-tér 24. szám.

Arany-, tula-ezüst-, aczél-órák

a leghiresebb gyárakból.

Legnagyobb raktár inga-, ebédlő-

és más fali órákban.

Párisi utazó-órák raktáron.

Javítások pontosan és jól eszközöltetnek.

Állást keres

egy a brassói román kereskedelmi iskolát végzett

román fiatal ember,

bármely az ő képzettségének megfelelő irodában. — Birja a magyar és román nyelvet. —

Czim a kiadóhivatalban.

4040—1900. sz.

Árverési hirdetmény.

Alulírott község előljárósága ezennel közhírré teszi, miszerint Kurtics községhez tartozó Kutas pusztán bitangságban felfogott egy koros, sötét pej, h. b. G. G. és h. j. lábára kesely, csillagos homloku kanca, az 1894. évi XII. t. cz. 105. §-a értelmében, nyilvános árverésen, a község házában folyó évi december hó 20-án eladatni fog, melyre venni szándékozók ezennel meghivatnak.

Kurticson, 1900. évi decz. hó 12-én.

Szerény Sándor, Mladin Miklós,
jegyző. bíró.

Csak 8 forint.

A legszebb és legcélzesebb

karácsonyi ajándék.

(Emlék az elhunytakról.)

Arcképek életnagyságban bármely beküldött fénykép után. Szállítási idő 10 nap. A hű hasonlatért kezeség vállalatik. A fénykép sértetlen marad. Karácsonyi ajándékul szánt megrendelések előbb küldendők be.

Bodascher Siegfried

jutalomdíjazott műterme 203
Bécs, II., Praterstrasse 61.

Zálogtárgyak elárverezése.

Van szerencsém a t. cz. közönségnek ezennel tudtul adni, hogy úgy az

ékszerek,

mint az

ingóságok

f. évi december 19-én

délelőtt 8 órakor a tekintetes városi kapitányi hivatal egy tisztviselője jelenlétében üzlethelyiségemben Kossuth-utca 12. sz. azon

1900. szeptember hóban lejárt

zálogtárgyak, melyek a mai napig sem meg nem hosszabbítottak, sem ki nem váltattak, a legtöbbet ígérőnek készpénzfizetés mellett el fognak adatni.

8325

Weisz Dávid.

Arad szab. kir. város kap. hiv.

17100/1900 ktsz.

Hirdetmény.

Belügyminiszter ur ő nagyméltóságának 75256/VI C. számú magas körrendelete folytán ezennel közhírré teszem, hogy a Dr. Nicholson-féle dobhártyáknak, valamint a hozzá való gyógyszereknek behozatala, arra való tekintettel, hogy azok több esetben inkább ártanak, mint használnak és a közönség meg tévesztését czélozzák egyáltalán tilos.

Arad 1900. november hó 26-án.

Sarló,
főkapitány.

1325—1900. szám.

Arverési hirdetmény.

Alulírott kiküldött végrehajtó az 1881. évi LX. t. cz. 102. §-a értelmében ezennel közhírré teszi, hogy az aradi kir. járásbíró V. 2978/900. számú végzése által Bandhauer György gyulai lakos végrehajtató javára, Danka István r. egy-egyházi lakos ellen 400 kor. tőke és járuléka erejéig elrendelt kielégítési végrehajtás alkalmával bíróilag lefoglalt és 942 koronára becsült butorok, lovak, üszök és egyebekből álló ingóságok nyilvános árverés útján eladatnak.

Mely árverésnek a helyszínén, vagyis Megyes-Egyházán 21 h. sz. a. leendő eszközlésére 1900. évi december hó 19-ik napján d. e. II. óra határidőül kitűztik és ahhoz a venni szándékozók ezennel oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok ezen árverésen az 1881. évi LX. t. cz. 107. §-a értelmében a legtöbbet ígérőnek becsáron alul is eladatnifognak.

Az elárverezendő ingóságok vételára az 1881. évi LX. t. czikk 108. §-ában megállapított föltételek szerint lesz kifizetendő.

Kelt Aradon, 1900. évi decz. 2. napján.

Györffy Arnold,
bir. végrehajtó.

3361

Lak. Vörösmarthy-u. 3. szám.

Védelem a fagy ellen.

Háztulajdonosok és lakók figyelmébe!

hideg idők beálltával a clostetok befagyása igen gyakori s ennek következménye a csészék és csövek megpedése. A legbiztosabban védekezhünk ez ellen a

patron-carbon

gyákok beállításával, a melyek potom árért kaphatók

Bergmann Erich

mérnök,

3349

vezeték és csatornázási vállalatánál
Arad, (Viztorony).

NEUMANN

férfi-, fiu- és
gyermekruha telepe
ARAD,

a Fehér Kereszt szálloda mellett.

SZABOTT ÁRAK!

Mérték szerinti megrendelések pontosan eszközöltetnek. 2381

Egyedüli és kizárólagos szőnyegraktár

DOMÁN SÁNDOR

Szabadság-tér 17.

Egyedüli és kizárólagos szőnyegraktár

DOMÁN SÁNDOR

Szabadság-tér 17.

2769

Olcsó! Szolid!

Remek

Karácsonyi ajándékok!

Szabó Albertnél

Arad, Atzél Péter-utca I. sz.,

Színház áttellenében.

Disztárgyak, bronce- és majolikatárgyak,
üveg- és porcellánkészletek, valódi Al-
pacca és chinaezüst árúk, 2931

bámulatos olcsón adatnak el.

Városi és megyei telefon 439.

Legszebb karácsonyi és újévi
ajándékok.

Dus rak tár dísz esztét tárgyokban.

Szolid árak.

Weinberger Ferencz
ékszerész, Arad, Központi szálloda.

Valódi jól szabályozott
Gentli zsebórák nagy raktára.
Nagy raktár drágák és más ékszerekben.
Saját műhely!!!
Ujévi ajándékok

STERNA

Arad és vidéke legnagyobb kizárólagos
női felöltők

árúháza

ARAD, Andrásy-tér.

Az idény előhaladta folytán

Női confection raktárom rend-
kívüli nagy készletét minden elfogad-
ható áron adom el.